

Х.

с 335^a—340^b

*15. О съвѣщеніи кирилово. иже впраша еппа новгоудцкаго иифонта и инѣ.

1. Праша вѣки. аще чѣка вѣнета прїчастивса аще рече ѿ обладеніи или ѿ падоиства. м. дніи спїтіміа. аще ли ѿ вѣзгнішнія. к. дніи. аще ли ѿ в напрасніиа (волѣніи) менши. аще попъ. такоже. м. дніи не слѣжитася и не вѣзжаети иемъ. аще ли по нѣжи таکо иѣкого нарадти слѣжити за на да не слѣжити с недѣли. и пакы начеста слѣжити. спїтімію держа ѿ медъ ѿ маса.¹ и малка; +

2. Аще вѣнета на дрѹгіи дніи по прїчастій. иѣста спїтіміи. тако и на 10 тутини. обаче в събогѣ и в недѣли не поститса. но иѣми дніами исполнити. м. дніи. таکо². аще ино что твори.

3. а се нѣ в которон չаповѣдѣ налѣдохъ. аще кто обладетса (и) вѣнета прїчастие спїтіміа. трагевъ. м. дніи рѣкше. ի. и. ի: +

4. Аще ли кто болѣзни ѻ слѣнета прїчастіе. ի. дніи поста аже ѻ слѣвъ. с 336^a 15 та съхланити на огни. | ի. псалмовъ да испоита аще ли его псы вѣсата. ի. дніи (да) поститса; +

5. Есакомъ съедѣ творитса мѣтва; +

6. Отънми ѻ в великой чѣтвертѣ тѣло ѻко ѿко складавши на постыни дніи. то держи в съсѣдѣ хота до того же дніи. тогда потрѣбенша аще ли хота 20 бдати. бложити часта в потија и вина вѣни и тако дани; +

7. Иногода ѻхъ достонта ли ѿати коли хота греѣхъ рече "ста в томъ"³ иже иногода иначе творити всігда. единако лѣто ѻко и пакы ѻ дніа честинъ есть на то в великии чѣвертока тогда ѿиман; +

* С своеобразной редакцией „Вопрошанія“ сраженія. съ изд. А. С. Павлова (Р. И. Б., VI, 21—62) и С. И. Смирнова, Матер. для ист. фр.-р. пок. диси., 1—87.

1) маса сод.

2) ի. жи есть в томъ вѣсата. сод.

8. Рѣхъ ци приливати воды к вину. коли даюче. яко то и в великое го- вѣніе творима слѣжаче постыни; + Досыти рече одино вино

9. и сѣ ѻхъ како то окно бес кюве ѿимаите и наквапи ѻ ложкою ис потија когда ѿимма; +

5 10. Достонта ли попъ своимъ жenѣ мѣтва творити есакамъ. или в селѣхъ или сѣ. по всемъ греѣстинъ земли и области. не даютъ своимъ жenѣ попоке. аже не будета иного попа близъ а сътворитѣ.²

11. ѻхъ митрополитъ. причащашица попаданіи оу своего попа до- стонта. ի. рече та есть коно и помолче; +

10 12. Въ манастирѣхъ оуставныи идѣ то крѣты вѣздвиженія попинъ че- нецъ. а не игуменъ. въ рѣстѣ а въ греѣстѣма игуменъ; +

13. На великъ дніа игоуменъ чтеца вѣліе на митрополіи | въ олтари за престоломъ зра на չапа. а дѣаконъ по немъ молвитъ прѣ олтаремъ по ст҃роици въ дрѹгое зра вѣліе; +

15 14. На вѣздвиженіе крѣта не достонта рѣвъ асти чеңеiemъ а вѣлицемъ масла. а во иныхъ дніахъ цѣловавши крѣта էсти все и масло; +

15. Аще са прїгодніа на кого надѣвати. цѣловати էдше все; +

16. Попъ бывше съ сконъ женою. вѣлѣ олтара чтеца вѣліе и дрѹгѣсть; +

17. Попъ вѣлицю бывши съ сконъ женою прѣ службонъ днемъ. слѣжити 20 сполоскашеса до пояса. а не кланавшеса или не омывашеса; +

18. Аще попъ вѣхощега служити недѣли. и въ вторникъ можета съвѣкѣпигѣ межю денама изранія въ понедѣлника. съ сконъ женою бывъ томъ дніи не лѣзета въ олтарѣ; +

19. И тако вѣлаше климъ. дати холостымъ прїчастіе на великъ дні. 25 съхранвшемъ что великое го-вѣніе. аще и иного сагрѣшили расмотрѣвше аже не съмужескою³ женою или что вѣдми³ зло. но и еже дерзнета на добрво; +

20. А дѣта крѣпаче дати прїчастіе. аще и не приношено на вечерню и на часы. а бы хота и на обѣданіи; +

21. Прїчаститица достонта попъ в манастири с людми. аще бы не слѣж 30 и пакы коли хота слѣжити; +

22. Мѣткы оглашенія творити. болгаринъ. половчинъ чюдинъ. преди креїенія. м. дніи поста из цѣркви | исходити ѿ оглашеніи. словѣнинъ за осми дній

23. молодѣ дѣтати все дрѹга. а оже бы предѣ за колико дніи. а то 35 вѣши вѣдми а то по трижды крестащеса ты же мѣтви съгда. ի. же гѣтса по. ի. тѣми огласити; +

1) չտերիտъ сод.

2) вѣдмскому сод.

3) аможес что кильми остави. сод.

24. На водѣ. є. крѣты творита по ради миromъ помаӡати чено. но здѣн
оуши и срѣц. и единъ рѣкъ праѣю.

25. мѣнъ роїсши дѣта. ѿ. дні да не входити въ цѣкка: +

26. Аще не аѣт са въдета причастити. лѣто или по. то исполоснѣтиса
5 кечерѣ. а наѣтїа комката: +

27. Бѣ немѣже храмѣ дѣта родита мѣти. не достонита влагити конь по.
г. дні. потомъ помагти¹ кенѣт и мѣтвѣ сткојата юже и надѣ сасѣдомъ²
осквернѧшина: и всѣма чѣ бывшиима вѣти мѣтва чѣа и тако вла.
зити: +

10 28. Аще велика чѣка крѣтиши. аще и влаги въдета емъ спаѣш въ
есма дніи дати емъ пристїе не мыкшася. но поклонаки: +

29. Аже по обѣчаню женаскыи или очиститиша тоже крѣти. аще ли
акитса въ. ѿ. днѣ да не раздѣжитса. донелѣже очиститса: +

30. И раздѣжено ли давше причащенїе но не мытиша емъ томъ дні
15 раздѣт попх. отерѣ губою³ лице. такоже въ молитвеници кашета: +

31. Аще кто вѣзмоляшее емъ раздѣши борзо. атѣ не умрети. тако бѣно
дѣта и глаше имъ лиху ли. иже така сганиста прѣ бѣомъ носа хѣу печата не.
вреженъ. аз ради бѣхъ. аже бы⁴ мнѣ такоже бѣло: +

C 337в 32. Праша достонита ли | на младенцема пѣти. и въ тѣ *(Час)* въ же
20 крестивше не грѣховъ бо дѣла поема на мѣрѣвими. но яко надѣ сѣми долѣни
бо је есмы. всакого крѣтина яко сїа мнити. а вѣ сѣдити кѣмъ. такоже
и сороковѣтии повеатъ.

33. такоже и на великомъ чѣко⁵мъ> повелѣ непокакашемса инои
попу вѣлаше пѣти без рица аз же слышавъ идохъ⁶ к немъ и рече ми тогдѣ
25 повѣдаю. ⁶ кириче. того *(ради)* вѣзранію инѣма атѣ и дѣзїи боатса того.
аже без рица поинта и покаютса: +

34. Како подобаета причащенїе дати бѣнамъ и чго пѣти аще са сѧчица
кѣорѣ. Бѣгна хѣ вѣ наша. таѣ. тѣгое и по оче на. вѣрѹ вѣ единого ба
по сї. вѣрѹ твои таинѣ. таѣ слѣ. ію нѣнки. таѣ. бѣ. ⁷ лѣо. таѣ. гї поми.
80 лѣни. ѿ. таѣ. мѣтвы прѣчиенїю тако да. сїа таинѣ. таѣ. кодици. и приготово.
вiti сасѣдъ чистга. аще вѣзланѣ вѣти к рѣкѣ: +

35. Аще комъ хотацъ причащатися въ то въ суботу измытиша рано.
и пакы⁸ к женѣ ⁹поседѣлии на кечера: +

36. Аще ли крова⁹ кѣрѣ илѣ из зѣкѣ из 80ти вѣзланіи. слѣжити нѣста
35 бѣды. но простыима вѣзрананіи. атѣ не вѣдми въдѣти въ нѣреженїи: +

1) помыть сод. 2) наѣт сасѣдомъ сод. 3) губою сод. 4) вѣ сод. 5) наихъ сод.
6) повелѣю сод. 7) вѣстав. сод. 8) макы сод. 9) кромѣ сод.

37. Аще кес покаянїа бѣла въдета чѣка и разболитса на смѣту. аще са
ловѣт кашета к тебѣ дати емъ пристїе. аще и вѣдми грѣшена: +

38. Рѣхъ лѣзѣли вѣко. холостыи же око однова дати пристїе сасѣдъше С 338в
ловѣт. ѿ. дніи аще и кромѣ говѣнїа не въдѹе маса ни медъ пьюче. ѿ. вѣода
5 аз не тако помрѣта дѣгыи шинѣда не причащалася и вѣзланіи рече емъ авы
перестала иже хощета. ѿ. дніи терпѣвъ причащалася и пакы оплати тоже
творити вѣзланіи рѣ: +

39. А ини наложници когати аѣт и дѣти ражаютса. яко сконю а ини
оган со многими робами котоюое личе. не добрю рече. ни се ни оно: +

40. По закону понманюще малженома. аще гѣтъ и причащавшимася има
собѣжспленїе на чѣко ноща. не вѣзланено. тѣмъ во тѣломъ. и оню. одино
чѣло выѣаета. ци не могли быша писати сїи. аже келата¹ причащатися
има. чѣже и блюстися келѣти. тако и женитвѣ нѣстѣ опитемїи. ни третїй
дніи ни мѣжеви ни женѣ: +

41. Аще дѣвкѣ растѣнти. и пакы оженитса инои. достой ли поставити.
а того је не прашан оу мене чѣко вѣти и ономъ и оной: +

42. Нижедѣакона понмана женѣ и оујодѣмѣта аже еста недѣвка стати
ли емъ ²попх. вѣстивше је тоже стати: +

43. Иже ѿ попа или ѿ дѣакона попада сткојити прѣиуби ѿпѣтика ѿ
20 рече держати свой санк: +

44. Написано є въ заповѣдѣ щана постника. ² аще кто вѣрадѣ головыи
начаныя татабы. да не придета въ читтельство праща³ того: + Иже вѣдета
је | татаба велика. а не вѣложати еа отан. но сиади⁴ прю сасѣдата прѣ
кнаџѣ и прѣдѣ людами на не достонита того ставити дѣаконома. иже ли
25 ѿ вѣрадетса а тоу лажета отан достой: +

45. Гѣлецъ попх без женеи аще са слѹчити: емъ пасти единю токмо.
или піанъ. или кѣ. аще и мѣрѣвка је вѣскрѣшасть. не можетъ попома
быти такоже и дѣаконома: +

46. Рѣхъ емъ твојата инии слышавше ѿ инѣхъ єпѣ. яко չаставше въ
80 сиаци. оу же вѣдившеся. тѣ зађики не вѣними⁵ а сиаци того дѣла є поста.
кила. ажоупд је не мѣвилъ того никоғорыи же єпѣ: + И притчу је тако.
Тако гѣтѣ га. аз рѣхъ кѣ. єсти маса є⁶ еста ѿ земли. а кро всакого
живота проїдїи на землю. аще ли єси ю пропиїника єси єв то гдѣ крова вѣн.
дѣла вѣдми вѣронаше: +

47. А тетеревинъ принесли баѣхъ емъ на пирѣ и повелѣ емъ преметати
чесъ таинѣ и причащатися не достонита рече єдше: + Яко ѕра гїа. ничего не

1) келати сод.

2) постаника сод.

3) читтельство праща сод.

БАЗВРАННІ РЕЧЕ РАЗВѢ БЛДА И ИДОЛОЖЕРГЕННА ДАВЛЕНІИА· КРОВЕ И ЗВѢРОДИИА
М҃РІТВЕЧИИА

48. А СМЕРДЪ ДѢЛА МОЛВИХХ ИЖЕ ПО СЕЛОМЪ ЖИВІТГА· А ПОКАЮТСЯ ОУ НА
4 ИНОІ ВѢВЕРИЧИНВ АДАГА· И ИНО ЗЛѣ Рѣ КЪ ЗЛѣ АСТИ ДАВЛЕНІИА· АЦІЕ БЫША И
5 ВѢВЕРИЧИНВ АЛІ¹ ИНО НЕДАВЛЕНО НЕГУ ВѢДЫ ВЕЛМИ АЛЧЕ: +

С 339а | 49. МОЛОЗИВА Рѣ ЛИХО И НЕХОДНО БЫ АСТИ ЕГО ІАКО С КУОБІ ЕДА БЫША· Г.
ДНИ ТЕЛАТИ ДААИ А ПОТОМЪ ЧИСТОЕ САМИ ФАН: +

50. И ИЖЕ ТѢ РАСПІВСТИЛАСА МАЛЖЕНА И ПРЕ ТОГОЮ БЛКО ТАГАВШАСА· ЧТО
ТЕМЪ ОПІТЕМІА: + НЕ ДАИ Рѣ ПРИЧАЩЕНІА ТОМЪ КОТОРЫИ ЕЮ РАСПІВІАЕТСЯ· А СО
10 ИНІМЪ СКЕСКУПЛЯЮТСЯ· Но ли ОУМИРАТИ НАЧНЕТЬ ТОЖ И ДАИ: +

51. ИЖЕЛИ ВЕЛМИ ЗЛО БЛДЕТА ІАКО НЕ МОЧИ МВЖВ ДЕРЖАТИ ЖЕНЫ· ИЛИ
ЖЕНА МВЖА ЗАСТАНЕТЬ СЕ ПОРТЫ ЕА ГРАВИТИ НАЧНЕТ И ПРОПИВАТИ² ИЛИ ИНО ЗЛО·
ЛАДА· Г. АЦІЕ АЛІ ЖЕНА Ш МВЖА СЛІ ИНІМЪ· ЧТО МВЖА³ НЕ ВИНОВАТА ПВСКАА⁴ И

52. АЖЕАН МВЖА НА ЖЕНВ СВОЮ· НЕ РАЗИТИСА⁵ КЕ СЛІВІТГА· ЧА ЖЕНА *(ні)*
15 ВИНОВАТА ИДВЧЕ Ш НЕГО·

53. АЛІПО ЖЕ ЕСТА И ТО ПРИПИСАТИ Ш КАНОНА СТГО КАСЛАІА·
КАДА· ІАКО НИ ПОКОЕИ ЖЕ ВІНІЖ ЖЕНІ· НЕ ШВОСТИТИ МВЖА СВОЕГО· ІАКО НЕ
ОСТАВИШИ А ПРЕЛІВОДІЦА ИЛИ КО ИНОМЪ ПРИШІШИ МВЖЕВИ ОСТАВЛЕНЫИ ЖЕ·
ИЛИ ШПВІЩЕНІИ· ЖИВІЩАА СЛІАКОВЫИМЪ НЕ ОСВІДИТСЯ АЦІЕ ВІО МВЖА ШСТУПІКХ
20 ЖЕНЫ· КЪ ДРІЗДІИ ПРІДЕ ТОН ПРЕЛІВОДІЦА· ЗАНЕ ТКОРИГА Ю ПРЕЛІВОДІСТВОВАТИ
И ЖИВІЦДА С НИМЪ ПРЕЛІВОДІЦА ЗАНЕ ЧУЖЕГО МВЖА К СЕВѢ ПРИВЕСТИ: + СТГО
ВАСІЛІА ПРІДАИ· ИЦІ Е.

54. РЕХА АЖЕ МВЖА БЛДЕТА ГРѢШЕ ЧАКХ ІАКО СКАЗАТИ И· Г. АЛЧА· АЛЧЕ АЛІ
С 339в ПЕРВѢ ЗАПОВѢДАТИ ЕМВ· С АЛЧО ИЛИ ДВА· ИЛИ ПРИ ЕЖЕ ШІНВДА ЕМВ НЕ АСТИ МАСА
НИ МЕДУ ПИТИ НО НА ВЕЛІНКА ДНІ· АЦІЕ Рѣ ШПІТЕМІА НА ЧАЦЕ· ВЪ НЕЛЮ И К СВБОТЪ
И ВЪ ГІСКАДА ПРАЗНИКІ ДАТИ ЕМВ ВСЕ ІСТИ А·⁶ М· ДНІИ НЕ ВЕЛАІІЕ ДААШЕ ПОСТИ-
ТИСА КРОМЪ ГОВІНІИ АЛЮ СИ ЧТО ПЕРВО ПОКАДШЕСА КЛОУДА· СВБОТА·⁷ И НЕЛА·
АЖЕ САМЪ КІГО ПОВОЛІ· НА КОЛІКО ХОГА ШАУЧИТИСА Ш НЕГО А ТОГО НЕ БРА-
НИТИ· АЖЕ АЛІ ВЪ ІСІДОРІ ЗАПОВѢДІ ПИСАНО ЕСТА: +

XI.

ХІІ. Правила стіго саки.

1. На м҃ртвецемъ вакшъ попъ достоніта сліжити томъ дні· АЦІЕ И ПО-
КАДИТА И ЦІЛУЕСТА: +

2. Аїре жена юбши дѣтга· начиніа преставлатьса· томъ дні или на дрѣ-
гіи· то вінесше ю въ и храма и омывше ю· и дати еи причащеніе: +

3. АЦІЕ АЛІ РЕЧЕ 8МРЕДДАФТА НЕКРЕІЕНІЕМЪ РОДИТЕЛІ· ИЛИ ПОПО-
КЛІМА· ВЕЛМИ ЗА ДВІШЕСВІЕ· ПО· Г· АЛЧА· АЦІЕ АЛІ НЕВІДДІЦІЕ ОПІТИМІИ НІ: +

4. КЪ КЛІТНИКОНІ ДЕРЖАТИ· ИЛИ ЧЕСТАНІИ КРГА ДОСТОНІТА АЛІ БЫТИ С ЖЕНОЮ
СВОЕЮ НИ ВЪ ГРѢСЕХЪ Рѣ· ПОЛОЖЕНА СВОЯ ЖЕНА А ВЪ ГРЕЦЕХЪ К ПОЛАТЪ ТВІ ИМІНІЕ
10 ТІЖЕ И ИКОНЫ· ТІЖЕ ЧІННІИ КРГА· ПОУ ЛЕЖИТА МВЖ С ЖЕНОЮ· А КРГА НА ТОГО
ЦІ СНИМАЕША КУДА С ЖЕНОЮ БЫВШЕ ДОСТОНІТА АЛІ АСТИ КЪ ОЛАРДА ОПОЛОСНУ-
ШЕСА· И ЕРХАІЕ ЦІЛОВАТИ И НЕ МДІВШЕСА ДОРА АСТИ· А МОЧИ ЦІЛОВАТИ НЕ МДІВ-
ШЕСА· АЦІЕ ЧТО БЛДЕТА ВК8СИ⁸ И ПІ· ТОЛІКО ЧІННІИ КРГА ЦІЛОВАВШЕ· АЛІ ТОУ
НОЦІА САВЛЮСТИ· ЧТО ОМВШЕСА ЦІЛОВАВШЕ НЕ АСТИ СЫРА НИ МАСА ТОМЪ ДНІ.
15 П КЛІМА ВАШЕ ПОВЕДАХ· А ДОСТОНІО ЕСТА КРОМЪ БЛДВІЖЕНА ЦІЛОВАТИ· АСТИ
ВСЕ И МАСО· ИЛИ ГЛАДАТИ· ИЛИ НАДІТИ НА КОГО· ЦІЛОВАТИ АШЕ ВСЕ: +

5. АЦІЕ СЛІ МАВШЕ ИЗРАНІ А ВЪСТАВШЕ А СЛІЖИТИ· АЛЮ ПОСПА⁹ АЛЮ НЕ ПО-
СПАВА· ВОДНАШЕ ВЕМІ ЧТОГО РЕЧЕ· ВЕРХ НІМІГІСА· А ЗАБІГА СЛІЖИТИ: +

6. А ИЖЕ СЕ ВІНИМАЕМЪ ПРОСФОРЪ НЕ ВЕЛАШЕ В СВБОТЪ· ВІНИМАТИ В НЕДІЛІ·
20 И РЕЧЕ ВСЕ АЛЮ НА СОБА· ПОЛОЖИ ТІЛО НА ТО И НЕ КЛАДИ· ТАЖЕ ТОГДА МОЛІСА·
МАЛА ДѢЛА ВЛІДА ДА РЕ ССОБА· АЖЕ СЕ СЛІ ДРГОМОЖДА РОЗЛОМІВШЕ СЛІЖИТИ НЕ ВЕЛАШЕ·
ВЕЛМИ КАКО РЕЧЕ МОЖЕШІН РАЗЛОМІНІ КРОМЪ СЛІЖБЫ· ГРѢХА ВЕЛІНКА ЕСТА К ТОМЪ·
НЕ МОЗИ ТОГО ТКОРИГА А ИНІМЪ БЛДВІРANI· А ИЖЕ РЕЧЕ ДІАКОНА ВОМІМІА·
ПОПЪ СТАА СГІЛІМІА· В'ЕМДА И ПОДЫІМІТА ТІЛО И АЛДІ РЕКУГА· ЕДІНІА СТГА· А
25 ПОПЪ ТІЛОМА 8ЧІННІДА· Г. КРГА· НА ДІСКОСІ· Но не на одиномъ но по ряду и
ПУЕ АЛЮМІ· ПРЕЛОМІТА ТІЛО И ПОЛОЖИ НА ДІСКОСІ· И С ПРАВОИ РВКИ· А В АЛЕОН
ПРЕЛОМІТА· ВЕРХНЮЧЮ ЧАСТИ· В ПОГНІД ПОЛОЖИТА· А ИСПОДНІЮ Ш СЕВЕ ШЛО-
ЖИТА· ОНО ОЛІС СНІ ДВѢ ЧАСТИ КЗЕ· ЧТО СІО ПОЛОЖІКА И НАЧНЕТЬ АЛОМІТИ И С

1) ахи cod.

2) проличати cod.

3) лишеине шим8 вставл. cod.

4) пвскв cod.

5) должно быти: ладитк.

6) ё cod.

7) свботна cod.

С 340^в ПРЯМОИ РУКИ ПОКЛАДЫВАА НА ДИСКОСТ· А К ЛЕБОН НЕ ПОКЛАДЫВАСТА· ДОЛДЕЖЕ ВСЕ ИЗЛОМАЕСА ТАЖЕ ИЗ ЛЕБОН ПОЛОЖИТА· АТА НЕ ТЦИ РУЦИ БВДУТА; +

7. Аще блазна рѣхъ бвдеть ѿ діакола въ ноци и сѣма бвдеть· достонитъ ли саѣжити на обѣдни ополоснѣвшеса и мѣтвъ вѣмъше: + Аще јѣ прележала въ бвдеши мысанию ^которон женѣ то не достонита· аще ли са крѣтилъ бвдеши на слѹжбѣ а сугона сблазнитъ· хота цѣкви оставити безъ слѹжбы· то ополоснѣвшеса слѹжити· то какета 8кара себѣ· то лѣче бы не саѣжити· аще са годнита и въ недѣли блазнитъ· аже ли не изидета сѣма то нѣтъ въ томъ нищто· аже ли сѣма узриша на портѣ· а жены не видѣлахъ еси въ снѣ· то ополоснѣвшѣ и въ ины порты облекашеса слѹжити: +

8. Достонитъ јѣ вѣса јо скон прнати на покачаніе только жены не достонита: +

9. Аще кто хоциѣ женитися· да бы са охабилъ блуда· й днїи или ^уда· и· тон вѣнчалъ бы са и дати причащеніе има· и аще опитеміи да послѣдъ дати ів аще хоциета ^тон ночи быти съ нею и не дождавъ коурда· и не поспаѣ нѣтъ греха: +

10. Нечѣтъ женѣ достонитъ рече асти проскѹмисана просфѣра· а доны не достонитъ нї саѣваліа цѣловати ни въ цѣкокаѣ лѣстн: +

XII.

| АФ· Сіїго шїа наїн· прѣ: +

А· Бѣпраша вѣкы· аже бладѹче причаївалиса по повѣданіи сїемъ· а они видѹче даали· нѣсть рече грѣха въ томъ дѣтємъ· но сїемъ: +

Б· И сего бѣпрашай· аже мѹжи ѿ женѣ сагрѣшаютъ а вже са осгали 5 что имъ опитемію· и повелѣлъ лѣто: +

Г· И сего прашахъ аже въ роботѣ сѹть дѣтєвici· и повелѣлъ ми на полы дати опитемію· и легче неболнико ^ј сѹта: +

Д· А еже чѣкъ причаїлавса· а спаѣ влюета томъ дни· одина рече опитемія спаѣ и не спавше: +

10. Е· А еже чѣкъ покаетса· а бвдеть оу него грѣси мнози· то не повелѣлъ ми тогда же опитемія дати· но что любо мало· да но ли томъ назчитися· тоже придакати помалъ· а не вѣми сугажвати емъ: +

Ѕ· А еже чѣкъ вѣдеть къ епитетіи· а пондѣла на вѣнѣ путь рѣшити рече· и дати мѣтва разг҃ешалнаѧ емъ· но ѿ держита заповѣда· такоже сїца 15 повелѣлахъ· аще ли на рата пондѣла и аще разбомитса то дати емъ прічастіе: +

Ї· Проскѹры такоже и женѣ печи аже бы не вѣлаа· аже бы чиста аще ли· не чиста да не печета: +

й· Иже чѣкъ вѣхочета покаятиса· а воумѣти бвдеть аже не мочи са 20 емъ остати вѣда· прїими рече· да сакшакъ ѿ тебе накастаніе и останетса: +

Ѡ· И се есть 8 женѣ· аже не вѣзюката и мѹжи· то смыкаютъ тѣло свое· и даюта пить мѹжемъ сконъ опитеміи· Щ· нѣль· а лѣтъ ѿ причастія: +

ї· Иже чѣкъ доступнита скота· рогатаго· инѣмъ асти ѿ него и молоко и масо· а томъ не асти· а опитемія по снѣ: +

25. ю· Иже чѣкъ ринаса піана на женѣ· и крѣта къ ней дѣтка· полокина рече опитеміи: +

ю· Иже піана мѹжа попехнѣла· запеніе ногю и 8мерта· подіїтєвѣства є: +

С 341^в

С 341^б

ХIII.

с 341^в — 342^в

*О томъ колика и какска сѣта
мѣста іепитїама рѣши за-
прѣченіемъ

Четыри сѣта мѣста запрѣче-
ніемъ· плачющаго· послышаніяго
принадающа стояціаго съ бѣрнѣ.

а. <Что є плаканіе>

тод. Плаканіе есть еже вѣкъ·
и вѣкъ прѣкона· стояти скрѣшаю-
10 щомъ· и когдако входаца въ
цѣкви· да молитва со слезами и
принадающа молитва здана· ико пла-
чася и прѣкона цѣкованаго изъинов-
еніа есть елико бѣдта имъ побелѣно
15 кѣтка: +

б. Что є послышаніе: +

тод. Послушаніе· сѧже бѣстиве-
ныхъ писаний· послышати скрѣша-
шомъ стояціе при царескихъ
20 дверѣ цѣковныхъ· ико послышані-
иа прѣкона· вѣкъ стояти вѣкъ
же цѣкви книги не проциенъ есть·
лондѣже свершнаго побелѣна имъ
лѣта: +

* Въ пев. Кормчей л. 23.

* Εἰπεὶ τοῦ πόσαι καὶ τίνες εἰσιν
οἱ τόποι τῶν ἐπιτιμίων τόποι.

Τέσσαρες εἰσιν οἱ τῶν ἐπιτιμίων τόποι.
ὁ τοῦ προσκλαίοντος, ὁ τοῦ ἀκρωμένου,
ὁ τοῦ ὑποπίπτοντος καὶ ὁ τοῦ συνεστῶτος.

а'. Ті єстин Ѵ простилаусіс;

Ермунеіа. Простилаусіс єсті ті
єзѡ тобу періболаію тїс єкклїстїас істá-
менион тѣн ѡмартхкота єхастон тѡн
сісерхоменон аітєн мета хлаудмоу
простилоитонта єу же ѿпера аутоу· ѡ
гѣр простилаіон єзѡ кай аутоу тобу нár-
щюкъ тїс єкклїстїас єзѡ ѿпера ѿсус ѣн
срїсдѣгъ үреноус.

б'. Ті єстин Ѵ ахрѣасіс;

Ермунеіа. Ахрѣасіс єстин ті тѡн
щіон үрарфѡн ахрѣасіс тѡн ѡмартхкота
пакра тоіс Вазиліксс тїс єкклїстїас
єстітх тѡлѡсін· ѡ гѣр ахрѡменион
єсѡдев мѣн тобу нárщюкъ ѿтатай, пе-
реаітэрѡ ѿе ѿпера ѿсус ѿу үреноус·
єѡс үрарфѡн тѡн ѿсѡтдѣнтар аутѣгъ үреноус.

* Справ. Monas. græc. 122 л. 41^в—^в, II. II. B.
греч. 208 л. 164^в—165^в и Р. καὶ II. Σύντ., IV,
405.

г. Что єтвѣ принаданіе.

тод. Принаданіе есть рекше послы-
шаніе¹ єже вѣкъ цѣкви стояти ѿ
запанія страны амбона ико принада-
даніи· стонга вѣкъ вѣкви до
сего єналіа· по сїѣмъ же єналіи
єгда вѣгласнта дїаконъ· елико
оглашеніи издаете· исходнта и
тои сѧ оглашенійни и прегваваета
10 вѣкѣ цѣкви до скончанія бѣстивенія
слѣдѣи: +

д. Что є стояніе съѣрными:

тод. Иже стояти съѣрними вѣкъ
цѣкви· и до скончанія бѣстивенія
15 слѣдѣи· стонга вѣкъ съѣрними· не
принадаєтъ же сѧ бѣстивеніи ларовъ
лондѣже исполнитъ побелѣное имъ
вຽма· и по съѣрненіи стояніа съѣр-
ними сподобится опиреніа сїѣмихъ
20 таника престіаго тѣла· и прѣтгія кроуе
вѣа нашею ѿ Ѿа.

Сими вѣкъ четвѣрми мѣсты всако
25 писаніе свершаетса· тѣмъ долже є
еїїпка· ии дїокнъи оїа всака запрѣ-
щеніа вѣтмене· ии велико или мало ма-
си четвѣрми мѣсты раздѣлати и тако
очищати ѿ грѣхъ какиаго: +

г'. Ті єстин Ѵ ѿпоптавасіс;

Ермунеіа. Щопоптавасіс єстин Ѵ ѿсѡ
тобу періблолаію тїс єкклїстїас єн тѡ
ѡпісіѳіу мѣреи тобу ѿмѣрвновос стаісіс· ѡ гѣр
ѹпоптівон суністатаи мѣн єн тѡ навѣ
мѣгъріи тобу ѿгіу ѿнаггеліу, мета ѿе тѣ
ѡгіон ѿнаггеліон єкфѡненутос тобу дїа-
хону проеітевен тѡн хатхѹмѣнуоу,
єзїети кай аутѣс мета тѡн хатхѹмѣ-
нуоу кай мѣні єзѡ тїс єкклїстїас мѣгърі
ѹмплїрѡсев тїс ѿеас леітсургіа.

д'. Ті єстин Ѵ сѹстасіс;

Ермунеіа. Сѹстасіс єстин Ѵ мѣгърі
ѹмплїрѡсев тїс ѿеас мѹстахѡ-
гіас мета тѡн пистѡн стаісіс· ѡ гѣр
суністатаи мѣн мета тѡн
пистѡн суністатаи мѣн мета тѡн ѿеас
оїи хоінавеї ѿе тѡн ѿеас мѹстахѡ-
гіас мета тѡн ѿеас ѿеас ѿеас
аутѣгърѡн үрарфѡн, кай мета ѹмплї-
рѡсев тїс сѹстасісев азїа ѿеас тїс
хоінавеїас тѡн ѿгіон мѹстахѡн тобу тє
панағіон сѡматаоу кай тобу панағїрантоу
аіматаоу тобу хуриоу ѿгіон Іѡсѹи Христоу.

‘Ен тѹтоіс оїи тѡн т сарси тѡпос
пѣтса үрарфѡн телесуетаи. ѿе ѿе тѡн єпі-
сюкъ є тѡн пнеіматикѡн патероа панта
тѣа єпітіама үрарфѡн єи м҃егълѧ єи м҃ихрѧ
диа тѹтѡн тѡн т сарси тѡпос т мениу
кай сѹтѡ єпілѹеи тѡн ѿмѣртїама
тѡн єзїомолоуиуиенон.»

1) рикъ послышаніе азалии въ сод.

XIV.

с 312^{a—b} | и 368^{a—b} //

* Стого василіа¹ о неродаки² о
спитеміах³ рекши с запрѣчи-
ніих⁴:

Лице нерадита кто⁵ аще не съко-
бъти кто цѣломѣдена обычма· за-
прѣчиеніе⁶ нѣжа ѿ га⁷ реченымъ пра-
вилы покинуть та́коваго· обличи бо
же⁸ сагрѣшанициаго брата твоего межи
тобою и тѣма единѣма· || аще же не
10 послашасть· приими съ собою⁹ дѣллаго
единаго· аще же ни¹⁰ тако юци цѣкве-
рекиша вскорѣ· аще же ни¹¹ тако посла-
шасть· да вѣдѣга [ти]¹² та́ко иконыч-
ники¹³ и митрар· и¹⁴ онсица 8бо¹⁵
15 единю | похвамъ¹⁶ вѣдѣка прѣ лѣтма¹⁷
С 342^b обличиши вѣдѣка¹⁸ прѣ цѣкводи склад-
теласткованя и понеже не вѣдогѣ
послашаши¹⁹ да вѣдѣта ѿ тѣкѣ
швержена²⁰ [и] да извѣститса²¹ о
20 немъ вѣсадѣ· не прѣятна²² емъ вѣдѣти
на всако обѣчиеніе· житинскія по-
треби· та́ко [да] тога ѿ²³ понеже не
смѣшатися емъ съ наимъ да²⁴ вѣдѣта
дѣлбоу²⁵ вѣ снѣдѣ: +

* Вар. път печ. Корнил. ил. 24 л. 253—254
(=печ.) и Повтор. л. 363а—б.

1) Того же И; Того же стого василіа печ.
2) лице нерадита кто проп. И печ. 3) запрѣ-
чиши И; сестерѣ кого цѣломѣдена скірамъ запрѣ-
чиши печ. 4) и вестава печ. 5) и И. 6) и И.
7) вестава ил печ. 8) изычникъ печ. 9) и
проп. И. 10) вѣдѣка И. 11) вѣдѣна cod. И.
12) же вестава печ. 13) вѣдѣка и печ. 14) насть
вестава И. 15) швѣржени И. 16) извѣститися
печ. 17) извѣститоу И печ. 18) да проп.
печ.; и И.

* <Гоū ἀγίου Βασιλείου περὶ
τῶν χαταρονούντων τῶν ἐπιτι-
μίων.

Еи ἀμελεῖ τις, ὃν σὺ σωφρονίζει
τὰ κοινὰ ἐπιτίμια, ἀνάγκη τοῖς ὑπὸ¹
τοῦ χυρίου ῥῆμεῖσι κανόσιν ὑποβάλ-
λεσθαι τὸν τοιοῦτον· Ἐλεγχόν φησι τὸν
ἀμαρτάνοντα ἀδελφόν σου μεταξὺ²
σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου, ἐὰν δὲ μὴ
ἀκούσῃ, παράλαβε ἄλλον ἔνα. ἐὰν
δὲ μηδὲ σύτως, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ.
ἐὰν δὲ μηδὲ σύτως ἀκούσῃ, ἔστω
σοι ὡς ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.
καὶ ὁ δεῖνα οὖν ἀπαξ ἐνεκλήθη,
ἐπὶ δύο ἡλέγυθη, ἐπὶ τῆς ἐκκλη-
σίας διεμαρτυρήθη, καὶ ἐπεὶ σὺ κα-
τεδέξατο, ἔστω σοι ἐκκήρυκτος καὶ
διαγγελθήτω πανταχοῦ· ἀπρόσδεκ-
τον αὐτὸν εἶναι πρὸς πᾶσαν κοινω-
νίαν γρήσεως βιωτικῆς, ὅπως ἐκ
τοῦ μὴ συναναμίγνυσθαι ἡμῖς
αὐτῷ γένηται τοῦ διαβόλου κα-
ταβρωμα. >

* Сравн. Р. хл. И. Сюнт., IV, 415, и И. И. Б.
греч. 208 л. 173^b.

XV.

с 342^b — 344^a |

* ḥ. Κλави цѣкобна вспрѣ пра-
вилнїи и ѿвѣтѣ стого сокора: +
Бывшаго вѣ дни· преосвѣтен-
наго и вселенскаго патріарха

б НИКОЛАІ· КОСТАНТИНАГРАДА вѣ-
прошенїи ѿ ишана мниха
МОЛЧАНИКА иже вѣ сїти гоѣ
и сѣвихъ съ нимъ ЧЕРНОРИЦЕЦА:

1. Благод: + ѿ нашего манастыра
10 ЕЛГОУТНІИ вѣко· братъ нѣкто преже
сего послаша¹ вѣстъ нациї недосто-
инѣстікомъ вѣ ствіи вѣши· вѣро-
сити нѣкѣй· вѣзисканія писаніемъ·
иже съгта намъ потрѣбна· иже <и>

* 'Ερωтѣсіс¹ Ιωάнну монахоу.
прѣс Никѣлью патріарху
Константинопольевъ նումн-
տис.²

Τολμῶν ὁ ἀνάξιος [καὶ] πανευτελῆς
δοῦλος τῆς μεγίστης ἀγιωσύνης σου
γράφω,³ δέσποτα ἀγιε.

'Ερωтѣсіс α'. 'Απὸ τῆς καθ'
ἡμᾶς λεύρας ἀδελφός τις πρὸ πολλῶν
ἡμερῶν ἀπεστάλη παρὰ τῆς ἡμῶν
ἀναξίότητος πρὸς τὴν ἀγιωσύνην σου
ἐρωтѣсai τινὰ ἐγγράφως ζητήματα,
δοῦτα παρ' ἡμῖν ἀναγκαῖα. ὃς καὶ

* Текстъ изъ Vindob. jurid. gr. II л. 47^a—
53^a, 83^{a—b}.

Варианты приводятся изъ Vindob. hist. gr. 7 л. 201^b—204^a (=Vind) и Vatic. 2019 л. 122^a—
214^b (=Vat).

Изд.: Pitra. Spic. Solesm., IV, 466—476 (по
Coisl. 384 л. 206^b—216^a), 477—480 (по Paria.
364 л. 60—63; Coisl. 39 л. 277—280; Paria. 1321
л. 457—460); 'P. хл. И. Сюнт., IV, 417—426;
Гедену, Казен. Діат., I. 9—16 (по Афонск.
Иперск. 290); И. А. Бычковъ Отч. И. П. Б.
за 1882 г. прил., 55—72 (по И. П. Б. 208
л. 229^b—226).

1) 'Ερωтѣсіс cod. 2) Заглавие Vind: Κεφά-
λια ἐκκλησιاستیκὰ πάνυ ἀναγκαῖα καὶ ὀφελιμὰ
κατὰ πεύτιν καὶ ἀπόκριτιν ζητηθέντα παρὰ του
μοναχου Ιωάννου καὶ ησυχαστοῦ του ἐν τῷ ἀγίῳ
ορει τῷ μακαριῷ πατριαρχῃ Κονσταντινոύπολεως
κυρὶο Νικὲλιψ. Cod. л. 83^a: 'Ερωтѣсіс τῶν ἀγιο-
ρειτῶν μοναχῶν πρὸς τὸν ἀγιωτατὸν πατριαρχην
κυρὸν Νικὲλιον καὶ λύσεις αἱ παρ' αὐτοῦ ἀκτ-
εῖσαι. 3) δέσμαι Vat.

καὶ βρατιβάσα σκάψα μὲν κακομηνοῖς· εἰπεὶ στέοιχα καὶ πάσιν στοστὶ καὶ οὐδιώσιες ραζμάτωντι· να ἀρρέπῃ στρατό· καπισανοὶ ιμάχιοι σκῆπτροι·

6. Μάκο νε πολοβεστα γραζμάτωντι πό·
βα σρεδεϊ или въ патока памати рѣ
σтго иаки апъл макоего на токмо въ
гаскын праздники.

МАКО НЕ ПОДОБАЕТА МИХОМЪ ХОДИТИ
10 въ стыни олтару. Имаже възбранено
еста срѣтеніе. Ико миихъ чинъ чѣца
иматаси.

УПОСТРЕФАС ̄ΔЕДЕІЕН ̄ΗΜІН ТО УПОМН·
СТИХОН, δ ἐποιησεν πρὸς τὴν ἀγιωσύνην
σου, καὶ τὴν ἑξελθοῦσαν λύσιν ὅπισθεν
ἔχουσαν οὕτω.

ώς οὐ δεῖ καταλύειν τὴν νηστείαν εν
τετραδοπαρασκευῇ χάριν μνήμης ἀγίου
ἡ ἀπόστολου τινός, εἰ μὴ μόνον ἐν ταῖς
δεσποτικαῖς ἑορταῖς.

καὶ ὅτι δεῖ εἰσιέναι τὴν μοναχὸν εἰς
τὸ ἀγίον θυσιαστήριον, εἰ οὐ κεκώλυται
τῶν ἀγίασμάτων ὡς γάρ μοναχὸς ἀναγνώ·
στου τάξιν ἐπέχει.

καὶ ὅτι δεῖ νηστεύειν τὰς παραδεδομέ·
νας νηστείας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πεντηκοστῇ
καὶ τὸ δωδεκαήμερον χωρὶς τῆς ἐβδομά·
δος τῆς διακινησίου.

καὶ ὅτι οὐ δεῖ κλίνειν γόνου ἐν σαββάτῳ
καὶ χυριακῇ¹ οὔτε φυλάττειν² [τὴν] ἔξ
άργυρος τοῦ τυροφάγου καὶ³ *(ἄχρι)* τῆς
πεντεκαΐδεκάτης αὐτῆς⁴ νηστείαν.

Πρὸς ταῦτα διαπορήσαντες ἡμεῖς, ἡ
τὸν μοναχὸν διακεύσασθαι⁵ ἡ ἡμᾶς
σφάλλεσθαι ὑπελάβομεν. διὸ καὶ ἐγρά·
φαμεν νῦν ταῦτα πρὸς τὴν σὴν ἀγιότητα,
ώς ἂν μάθωμεν περὶ αὐτῶν ἀκριβέστατα.⁶
τὸ γάρ καταλύειν τὴν νηστείαν ἐν ταῖς
τῶν μεγάλων ἀγίων καὶ ἀπόστολων ἑορ-

1) иак cod. 2) гамъ cod.

1) καὶ χυριακῇ προπ. Vat. 2) τηρεῖν Vat.
3) αὐγούστου μηνὸς ἄχρι Vat (вм. τυροφάγου καὶ
слѣдовало бы ожидать τῆς τυροφάγου, но смысла
всеже остается неясным, и надо предполагать
порчу текста или мою ошибку въ списы·
ваніи). 4) αὐτοῦ Vat. Можетъ быть, въ cod.
αὐτῆς, написанное ѿмъ, получилось изъ αὐγού·
стου, написанного ѿмъ. 5) ψεύδεσθαι Vat.
6) ἀκριβέστερον Vat. Τολμῶν ὁ ἀνέξιος . . . , ἀκρι·
βέστατα προп. Vind., гдѣ текстъ начин. сразу
со словъ Τὸ γάρ καταλύειν . . . ,переди кото·
рыми добавлено Πρώτη ἐρώτησις.

ИМѢТИМЪ¹ въ севорнѣ оуставахъ·
ПРПЛОВНAGO ОЦА НАШЕГО САВЫ· И
НАСТВННКА ПОУСТЫНН· И ТЕРГО ФІШАРДА
СІГІДНІСКАГО² И СТГАГО АФОНАСІА
Б ИЖЕ ВЪ СТГИ ГОРѢ И ВЪ ИНѢ МНОГДІ³
СТГД· ИЖЕ НЕ ТАИМО СЕ КАШЕН СТОСТИ·
ТАКОЖЕ И ВЪ ВСЮ ·Ё· ДЕСАТНИЦЮ ·И ВЪ
КІ· ·ТА ДНІ· ·О СИХЪ И ВЕЛИКІИ АФОНАСЕН·
СНІЦЕ ІЕ В НЕКАД ПИСАНЫЙ ЕГО· *(ИСКО)* НЕ
10 ПОЛОБАЕТА ПРЕСТВННТИ· ПОСТА ГЛА
МНИХЪ ИЛИ ПРОДВНГТЕРЪ РЕКШЕ СРДЕЧЕ И
ПАТОКЪ АИФЕ *(НЕ)* ВДЕСТА КТО НЕДУГОМА
ОТА^(І)ЧЕНЗ· ПРОЧЕ ·Ё· ДЕСАТНИЦИ ТОКМО
(И) СТЫЙ БГОДВЛЕНІЙ РЕКШЕ ·В· ·ДНІ·+

15. *СЪВѢТЪ*. И паки тако⁶ о постѣ глемъ⁷
БГОДРОПОВДННЦИ БО АПЛІ ВЪ ВСАКДЮ⁸
СРѢ И ПАТОКЪ ПОДОБАЕ⁹ РЕЦИ ПОСТН·
ТИСА ВСАКОМЪ | ВЪЮНОМЪ· ТОКМО АИФЕ
НЕ КОЛЧННЮ ВЪЗБРАНЕНЪ ЕСТА КТО· А НЕ
20 РЕКОША ВЪ СЮ· ИЛИ БО ОНД ПОСТИТИСА
В ПАМѢ ЖЕ СТАИ НЕ РАЗДРВШАТИ ПОСТА·
НО ѩ АДЛА 8 ПРАЖНАГИСА ПОВЕЛѢША·+

25. 2. *Баптио*: + МИХЪ НЕ ВХОДИТИ ВЪ
ОЛТАРД СТГИ ПА ЖЕ НЕ ИМШЕ БАЕОСЛО-

1) имѣтимъ cod. 2) скблнскаго cod.

ТАІС ЕУРІСКОМЕН ЭН ТАІС ТУПІХОІС КАІ СУНА·
ХАРІОІС ТОУ ТЕ АГУІОУ ΘІСІВНРУ ТОУ ΣΤΟУ·
ДІСТУ КАІ ТЕУДСІЕУ ПАТРДС ІМДАН¹⁰ ΛДАНАС·
СІСІУ¹¹ КАІ АЛЛОН ПОЛЛАДН, БІПЕР¹² СІД
ДІАЛАНДАНЕ¹³ ТІН СІНГ АГІАСУННУ. ¹⁴ АСАУТВА¹⁵
СТГД· ИЖЕ НЕ ТАИМО СЕ КАШЕН СТОСТИ·
ДАВДЕКАНМЕРОН. ПЕРІ ТОУТВА¹⁶ КАІ О МЛГАС¹⁷
'АДАНАСІОУ ТАДЕ ФРІСІН ЭН ТІН¹⁸ ТАУН
СУГУРГАМІАТВОУ АУТОУ, ОТИ: ΟУ δεῖ πΑР·
БАІНЕИΝ ΝΗСТЕІАИН ХУРІОУ ТОУН МОНАХОН ἡ
СІН ΙЕРЕА,¹⁹ ΤΟУΤЕСТИ²⁰ ΤЕТРАДА И
ПАТОКЪ АИФЕ *(НЕ)* ВДЕСТА КТО НЕДУГОМА
ОТА^(І)ЧЕНЗ· ПРОЧЕ ·Ё· ДЕСАТНИЦИ ТОКМО
(И) СТЫЙ БГОДВЛЕНІЙ РЕКШЕ ·В· ·ДНІ·+

АПОХРІСІС. КАІ ПАДІН ТА АУТА ГРÁ·
ФОРМЕН ПЕРІ ΝΗСТЕІАИС ТІН СІД ТЕТРАДО·
ПАРАСКЕУ²¹²² СІ ДАВДЕКАНМЕРОС²³ АП·
СТОЛОУ ПАСТАН АКЛДА²⁴ ΤЕТРАДА И
ПАРАСКЕУ²⁵ ΩΣЕИ²⁶ ΕΙΤОУ ΝΗСТЕУЕИΝ ТОУ
ПІСТОН, ЕІ МЛГ ΔІ САСМЕНЕИН ХАЛУЮС·
ТО,²⁷ АЛЛ²⁸ ΟУХІ ΤІНДЕ²⁹ Η ΤІНДЕ. ΕН ΔЕ
ТАІС ТАУН АГІАВ МУННІАС³⁰ ΟУХІ ΧАТА·
ЛУЕИΝ ΤІН ΝΗСТЕІАИН,³¹ АЛЛ³² ΕХ ΤАУН ΕРГАНО³³
СХОЛАЗЕИΝ ΕПЕСАХАУ..

'ЕРВАТНГІС *[β']*. ³⁴ ΤОУ δЕ МОНАХОН
МЛГ ЕІСІЕНАИ ЕІС ΤО АГІОУ ΘІСІВНРІОУ

1) τού ἀθωνίτου встава. Vat. 2) διπερ Vat
Vind. 3) διπλакндануси Vat. 4) όμοιως
ἐν τοῖς τυπικοῖς εύρισκομεν τὸ καταλύειν встава.
Vat. 5) κατὰ встава. Vat. 6) διλην
встава. Vat. 7) πάναν встава. Vind.
8) διлан встава. Vind; καὶ εὐτὸν Vat (вм. δилан).
9) περὶ τού τεισύτων γάρ Vat. 10) τισι
Vat. 11) τὸν μοναχὸν ἡ τὸν ιερέα προп. Vind.
12) ἥγουν Vat. 13) βεβάρηται Vat Vind.
14) Ζεοφαγέων Vat. 15) тетради Vat; КАІ πά·
λιν... тетрадопараскеву проп. Vind. 16) ἀκλῶς
проп. Vind. 17) δεῖ cod. 18) халунти cod.
19) εὶ μὴ δί . . . αλλ' προп Vat. 20) εн δЕ
τаун агіа в мунеас Vat. 21) тін ΝΗСТЕІАИН
κаталуен Vind. 22) вставка изъ Vind.

БЛЕНІА ШЕПІЛА · СМОТРИМЪ 8БО · АГ · ПРА-
КИАЕ · Ѕ · ГОСУДОРА · ИЖЕ К ТРУДАЕ ПОЛАЧ-
НІМВ · 〈Иже не оспакавши на АМ-〉
БОНК ПІГІ · НИ ЧЕСТИ · НИ ПРІМІШІЕМЪ
5 ЗНАМЕНІЯ ѿ Ш ЕПІЛА · АЦІЕ И МНІЙ АІМЕ
И СЕГО НЕ ПІЧСТА(ІГА) ГОМІІ ПІЛ · НИ ВЛ
СІВІН ОЛТАРД БХОЛНІТІ ТАКОЖЕ И АДО-
ЛІНІСКА СІВОРА · КА · ПРАВН · И · ЕІ · О СЕМІ
ГАРГА · И НІКІНСКАГО СІВОДА · В · И · ЛІ ·
10 ПРАВИЛО ВТОРОЕ САКРАВШАГОСА АВК С
ЧЕГАЦІ · И О МНІСТХА ГЛІГА · +

ОБІК · + Иже ѿко кез рѣконаложеннія
15 ЕПІЛА на єконт чести и пігі · кездѣ
БАЗВРАНЕНО є · а еже вл олтара бхо-
лніти мніхъ токмо вакижанія · я
скїцід · или канчил · НЕПОКИННУ СІВІІ
НИКОЕМ҃ЖЕ ГРѢХЪ · НЕВОЗВРАННО є
20 УГНІ ја мнішаскаго ограза ·

3. Вапро · О ПОКЛОНІХА КОЛЕНІХ
К СІВОТЫ НАН К НЕЛЮ · ИЖЕ К НІКІН
СІВОРА И 〈Иже в> ТРУДА · ЗАПОКІДА-
25 СТА · С НИМИ ЖЕ И ВЕЛІКІН АФОНАСІИ
рѣ НІКІГОЖЕ ТЕБЕ ДА НЕ ПРЕСТИГ СТИ-
НДА · КОЛЕНІХ ПРЕКЛНАГИ К НЕДІЛЮ ·
или · є · АССАГІНЦІЮ И КА СІВОТЫ 〈не
рѣкоша · +

30 ОБІК · Тако є истина · сіа мноожи

хаті мілістта тевроніастміенон скотпсімев
апо тю траіахостоу трітоу ханόнос тїс
ен тѡ трубллѡ агіас сунодю між парах-
жароусіс єпі амбівнос фалліен ѷ анаги-
нішкєін¹ астрапгістон тіна ѷ монажън ·
хаті еі єпі тоутоіс сіи парахароусі,
поллѡ міллѡн еіс [тò]² Футиасттіріон
еісіеівал · ѡсаута³ хаті Ѳ [тїс]⁴ єн Лас-
діхеіа еіхостдѣ првтоу ханѡн хаті Ѳ пе-
некаідехатоу пері тоутоу леѓоусі, хаті Ѳ
тїс єн Ніхай⁵ десутерос хаті тестаресхай-
дехатоу ханѡн⁶ сафавс пері анагніштюн
хаті монажън леѓоусін ·

Лапохрісіс · Тю мін діг/а геіорде-
сіас єпі амбівнос таі анагніштіс поіеі-
сідзі пантагу сіхеілутаі · тю діе еіс
Футиасттіріон еісіеівал монажън аплѡс
гáрін ѹфáфевс хіроу ѷ луѓону тюн ми-
нені єххліматаі геномеіен⁷ єногон сіх
сімаі діеін⁸ хіолішінаі · діа тїн єк тоу
монажъні сіхіматаіс сіемнотета ·

'Ервтетс [г'].⁹ Пеі тю діеін¹⁰
хліненін ѹнін єн сафізату ѷ єн Ніхай
сунодюн хаті ѷ єн тѡ трубллѡ діаі-
сіонто, мід' юн хаті Ѳ мігас 'Адіанітіс
таде фітін · Мін тіс сіе планішт тю
параіпав єн хіриакї¹¹ гонупетен ѷ єн
пентіхстї · хаті¹² пеі¹³ сафізатоу сіх
еітон.

Лапохрісіс · Оута єх/е хаті¹⁴ аль-

1) фалліен ѷ анагнішкєін єпі амбівнос Vat.
2) вставка изъ Vind. 8) пері тоутоу фіті Vat
(вм. ѡсаута). 4) вставка изъ Vind. 5) ханѡн
встава. Vind. 6) ханѡн проп. Vind.
7) геномеіен Vat. 8) хіолішінаі ѷ встава.
Vind. 9) вставка изъ Vind. 10) діеін
проп. Vat. Vind. 11) ѹнін хліненін таутеі
встава. Vind. 12) хаті проп. Vind. 13) ді
встава. Vind; тоу встава. Vat. 14) ѷ встава.
Vat.

НЕ¹ ПОКЛОНАНИІДА КОЛЕНІ · ПОМЕЖЕ НЕ
БЫВАЕІДА ПОСІГА К СІВОТЫ | И К НЕЛЮ: +

С 344
ЗЕІА · пілін піллօл єа тю між гінесідзі
ністіеіан тю сафізату хаті тїн гонуклі-
сіан паріхіан.

4. Вапро · А піо еже агітсіга між
БЛО · ЕІ · АЛНЕ ОГРІГДЕМА ВЛ СКЕДІННЕНІА
СВОРД · БЫВШИМД КА КОСТАНІНІГРДЛ
О КРАЦІХ · И О ТОМД ПАМАГНІ КІЛ¹⁵
НЕАДЫНІГРДЛ · МОЛІМСА РАЗЛІЧІШІГІ
НДІ Ш СІГІЗАНІА: +

10

ОБІК · СІГІА ПІО КТО КРІМА ·

15

'Ервтетс [г'].¹⁶ Зен тоутоу дікіоумен
реіа геномеіен¹⁷ агіа сунодюн еіс ханόна
20 таіс прісіа 'Амфілігіон єпістоліс¹⁸ аутеін еіс
ханόна трітон, ѹ мін пері тоу¹⁹ проп-
мартіхітіс іерéовс, Ѹ діе пері діаіону мета тїн діаіону поренеішантоц. еі сін
еіредї тіс пропмартіхіс²⁰ піллօл ѷ єліг/а хаті мета тїн геіортоіс тю аутеі

1) не встава. cod.

2) мігас проп. Vind.
3) тю ѹнін Vind. 4) тїн cod. 5) ѿн
встава. Vind. 6) мігістін сіу встава. Vind.
7) сіу проп. Vind. 8) алла Vat. 9) пілін
Vat. 10) сі піллօл Vat. 11) єні встава. Vat.
12) Vind. иначе весь отвѣтъ: 'Н прід тюк коім-
сіас ністіеіа єз анагніхс пакхедомеіен єстін, хаті
оі піллօл хаті єхрівістіор фуліттоуі таутен.
пілін ѿтєроу єпі тюн Ѩмрін тоу філософіу
хіроу Асентоі тїс єортї тїс мітімурфіасеіс
єореуреідісіс хаті хаті таутаі Ѹ таіс Ѩмрін тїс
ністіеіас фімі пак' єкііену тупаінісіс, єдрізанті
тінен тюн філодінів зіораміс хаті ѿс
пілін ѿн ѷ єхрівістіор ністіеіан простиаісіс.
13) вставка изъ Vind. 14) геномеіен проп.
Vind. 15) тїн Vind. 16) єпістоліг Vind.
17) тоу проп. Vat Vind. 18) пропмартіхіс тіс
еіредї Vat.

ποιήσῃ,¹ γρὴ τοῦτον ἀρχεσθῆναι μόνῃ² τῇ ἀφαιρέσει τῆς λειτουργίας, χοινωνεῖν δὲ τῶν ἀγιασμάτων καὶ τῶν εὐχῶν;

Ἀπόκρισις. Ο πρῶτος κανὼν τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ συνόδου³ λύει τὴν ἀπορίαν, εἰς τὸν τῆς μετανοίας τόπον ἵστων τὸν οὕτως ἀμαρτήσαντα. καὶ ὁ τοῦ δι μεγάλου⁴ Βασιλείου τρίτος κανὼν οὐχ ἐπὶ ταῖς συνηθείαις⁵ μόνον ἴσταται, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκριβειαν ἐπιζητεῖ.

5. Καπρὸ. Αἱψε πολοδαῖτε κτενίσιμε-
μύσα πριγκιπαῖτε κτενίστεναι ταῖς·

10

'Ερώτησις ζ'.⁶ Εἰ δεῖ τὸν δαιμονιζόμενον μεταλαμβάνειν τῶν ἀγιασμάτων;⁷ ὁ μὲν γάρ ἄγιος Τιμόθεος εἰς τὰς πρὸς κύτουν ἐρώτησεις εἶπεν ἄλλως, [καὶ οἱ ἀπόστολοι ἄλλως καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἄλλως.] δηλωθήτω οὖν ἡμῖν τὸ κρείττον.

Ὀδεῦ. Αἱψε ὦ ψευδα κρύψιναι σπέρματα· εστα· πικοже μηδέτι σέργε κτενίσιμα νε βοζβρανητα εμδ. αἱψε ιστηνη νε κτενίστα νικακο⁸ σποδοβικα-
στηχα⁹ λαζ¹⁰ νικο¹¹ κο οπιμενε εκτηγ¹²
κα¹³ τμή¹⁴ +

20. 6. Καπρὸ. Πρινος¹⁵ προσφύρι ιν νε¹⁶
αγνεζα ιζατα εδι¹⁷ κινο λέπτα λι λετη¹⁸ ηι λετη¹⁹
προζεντερ²⁰ ιλέζε χοψε²¹ πικοже οε-
ζην χλέζε. ιλι ια ελιδενητελ²² αἱψε²³
ιζοβιλο νεδετα. υτο ποδοκα²⁴ πκο-
25 ρηγι: +

'Απόκρισις. Εἰ μὲν⁸ ἀπὸ⁹ μέλκνος ἐνοχλεῖται χυμοῦ τις, ὡς δοκεῖν δαιμονιάν,¹⁰ οὐ κωλυθήσεται· εἰ δὲ ἀληθεῖο¹¹ [δαιμονῶν ἔστι], ἥκιστα τῶν ἀγιασμάτων ἀξιωθήσεται, ὅτι οὐδεὶς χοινωνία τις φωτὶ πρὸς σκότος.

'Ερώτησις ζ'.¹² Εἰ δεῖ τὰ προσφέρομενα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οίον προσφορᾶς¹³ καὶ νάματα, ἀδιαφόρως ἐσθίειν τὸν ἑρέο¹⁴ καὶ ὅπου¹⁵ βούλεται καὶ ὡς θέλει,¹⁶ καὶ ὡς ἄρτον χοινὸν¹⁷ ἐσθίειν αὐτά, ἢ μετὰ προσοχῆς πολλῆς καὶ φειδοῦς¹⁸ καὶ δλίγον; εἰ δὲ περισσά εἰσι, τί χρὴ ταῦτα¹⁹ ποιεῖν; γίνονται γάρ ἐνταῦθα μεγάλαι προσφοραὶ καὶ μερίζουσιν ταῦτας οἱ ιερεῖς καὶ διδόσιν²⁰ φτινι²¹ βούλονται.

1) ετε cod. 2) πρινο ποδ

1) ποιήσας Vat. 2) μονον Vind. 3) συνοδου προπ. Vind. 4) δὲ επιτα. cod. 5) τῆς συνηθείας Vat. Vind. 6) Vind. προπ. πες επιπ. ι οτα. 6. 7) τῶν ἀγιασμάτων μεταλαμβάνειν Vat. 8) μὲν προπ. Vat. 9) ὑπὸ Vat. 10) δαιμονῶν Vat. 11) η̄ Vind. 12) προσφορᾶς Vind. 13) ω̄ Vat. 14) βούλεται Vind. 15) ὄφείλεις επιτα. Vind. 16) πολλοῦ επιτα. Vind. 17) αὐτὰ Vind. 18) παρέχουσιν Vat. 19) φ̄ Vat.

Ὀδεῦ: + Καζησενίε¹ προσφορμη
ιν ιεπάκε αγνεζα ιζατα ζε² η³ πακο-
πακοζε προστο λετη. ης ια ζε⁴ ιητε⁵ η⁶
τοκμ. οειλιδι⁷ ιε⁸ ιητε⁹ η¹⁰
δε¹¹ ιε¹² ιητε¹³ η¹⁴ ιητε¹⁵ η¹⁶
δε¹⁷ ιητε¹⁸ η¹⁹ ιητε²⁰ η²¹ ιητε²² η²³
ιητε²⁴ η²⁵ ιητε²⁶ η²⁷ ιητε²⁸ η²⁹ ιητε³⁰ η³¹

1) ε οπικαι. cod. 2) ιητε cod.

'Απόκρισις. Τὰ μὲν τῆς ὑψωθείσης¹ κλάσματα οὐχι, ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ μόνον ἐσθίειν, ισθαν δαπανηθῶσι² τὸ δὲ περιττὰ τῶν δλλων μὴ μετὰ γάλακτος καὶ τυροῦ η ὠσοῦ³ καὶ ιχθύων, ἀλλ' ἀποτεταγμένωις⁴ καὶ ιδιαίζοντας.⁵

1) υψωτεως Vind. 2) ιητε δαπανηθῶσι (ἴπαν ηδῶσι cod.): Vat ἡως πάντα δαπανήσωσι; Vind τῆς υψωθείσης έσω οντες ἀπαντά δαπανήσωσι. 3) η ὠσοῦ προ. Vind. 4) μόνις Vind.

5) ετ. Vind επιδευτε: 'Ερώτησις 3'. Η γινομένη καὶ προσφερομένη τῷ ναῷ προσφορὴ ἐξίνη ὄφείλει διανέμεσθαι πάσι τοῖς ἀδελφοῖς η μόνον τοῖς ιερεῦσι καὶ διακόνοις; ἐντεῦθε τὰρ ἀντὶ τῆς προσφερομένης ητοι προσκεχομεσμένης προσφορᾶς ἄρτον κλῶντες χοινὸν καὶ μήτε εὐχὴν ἐπάνω αὐτοῦ ποιοῦντες οἱ ιερεῖς διανέμουσι τοῦτον παντὶ τῷ λαῷ. αἰτούμεν τῷ ἄγιῳ καὶ οἰκουμενικῷ ήμῶν πατριάρχῃ, ὃς ἂν εὐληπτὸν ἔξενάγη⁶ ήμίν καὶ τὴν περὶ τούτου ὑποτύπωσιν.

'Απόκρισις. Ήμεῖς τὰρ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀρίστῳ ήμῶν εὐχαριστήριον εὐχὴν λέγομεν, καὶ η δέλομεν φχγεν, οἱ ιερεὺς η ὁ πρόκριτος ἐπευλογεῖ αυτά, ἵνα καὶ ἡ φάγωμεν καὶ ἡ πίωμεν, εἰς δόξαν θεού φάγωμεν καὶ πίωμεν. τοῖς δὲ ἐκκλησιαζομένοις εἰ ἄρτος δίδοται καὶ οὐτος, ὡς φης, ἀνευλογητος, οὐ καλῶς δίδοται οὐδὲ κατὰ σκοπὸν δίκαιον εἰ γέρεν τῇ τραπέζῃ εὐδογεῖται ὁ ἄρτος, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ τούτο οὐ γίνεται, δοκεῖ μοι πως μείζων είναι ο ἐν τῇ τραπέζῃ τιθέμενος η ο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δικαιομένος. χρεῶν δὲ εἰστι πάσι τοῖς ἀδελφοῖς η προσφορὴ διενεμεσθαι ὅπερ τὰρ τῆς εὐδοίας τοῦ δυμιάματος εκκινήσεως πάντας μετέχουσι διὰ τὴν πνευματικὴν εὐδοίαν, οὐτεπει τὰς εὐλογίας τοῦ ἄρτου κατὰς κάντας μιθέζονται διὰ τὴν σωματικὴν εὐρωσίαν καὶ τὴν πονηρῶν λεγισμῶν ἀποστροφήν. πρεσπορὰ δι μίαν υψούν εξίν οι καὶ πάντας τελοῦσι, οἵτις επιφωνεῖται το. Εἰς ἄγιος, εἰς κύρος Ἰησοῦς Χριστός. τὰ δὲ λαοτὸν τὰ κείμενα κόπισθαι ἐπειλογοῦνται ἀπὸ τῆς ἀκτροτήσεως τοῦ ἄγιος πνεύματος, ην τὸν τότε κειρὸν πιστεύμενον γίνεσθαι. τὰς δὲ ἀκεραιούς προσφοράς, ἀφ' ον τὰς δημια ταῦτα ἀροίζονται, πάστας ο ἔχων πίστιν ἀς μίαν ἔχει ὅπερ τὰρ καὶ ἐν τοῖς μικροῖς τιμήμασι τοῖς ιερουργούμενοις τὸ πάν της εὐλογίας τοῦ ἄγιος πνεύματος πιστεύομεν ἐπεισέρχεσθαι οὐτε δη καὶ ταῦτα, ἀφ' ον ταῦτα ἀφοίζονται, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡγεύμεσθαι κατά γε τὸν ἐμὸν λόγον.

XVI.

С 344^a — 345^b

* ма. ПРОУЧЕНИЕ И НАКАЗАНИЕ ПОПО^{мъ} О ВСѢ КАКО ПОДОБАЕТ АЛѢТИ СВОДА
С 344^b АДОВНАЯ ЧУТИ | И ОПИТЕМІА І^{мъ} ДАКА^{тъ} ПО ЗАНОКДЕ^и И ПО ПРА-
ВЛАД СІРІА ОЇДА.

ОЛЫШЕН КРѢПКИИ И ПРЕПОДОБНАИ СВОЈЕ К ВАМЪ МИСЛОГО ПОНЕЖЕ КАИ НАЈЕКО-
5 СТЕСА ЗЕМНІ АГГЛІ. НЕНИ ЧАІЦИ. И СА АГГЛІ ПРЕСТОНІТЕ 8 ПРЕСТОЛА ГІА КАІСА СТРД-
ФИМЫ НОСИТЕ ГА КАИ СВОДИТЕ АДЖ СІРКИ СА НЕСИ. И ПРЕПКАРАДЕТЕ ХЛІВА К ПЛОЩА-
И КИНО КАИ КРОВА ГІЮ ЧАКОМЪ НЕКИДИМО. МНОДИ ЖЕ СІРІИ КИДІША. И НАЙКІ ДО-
СТОИНІ КИДАТА. ВЫ ПРОСКІРІАДЕТЕ ЧАКИ БІЖЕСТГЕНІМЪ КІРІЕНІЕМЪ КАИ СКАЗДЕТЕ
10 **СНА ЗЕМЛІ.** БІЛ НЕ РАЗДРІШАЕТА НА НЕСІ. КАИ РАЗДРІШАЕТЕ **на землі**
БІЛ НЕ СКАЗДЕТА НА НЕСІ. КАМИ СКЕРІШАЕТА ГА ТАИНІСТІ ПІСЕНІА РОДІВ ЧАЧ-
СКОМЪ. КАСА СТРАЖА ПОСТАКИ. И ПАСТВХІ СВОІХ СКЕЦІД ЗА НЕЖЕ ГА И БІЛ НАШЬ
ПРОЛІА ЧІДАНІЮ СВОІ КРОВА ВАМЪ ПРІДАСТА СВОІ ТАЛАНІГХ. ЕГОЖЕ ХОЦІЕТЬ ШІА
С 345^a ИСТАЗДАТИ КО ВГОДІИ СВОІ ПРИХОДА. КАКО КВДЕТЬ УМНОЖИЛИ. ДАНЫКІІ КАІ ДАРХ
КАКО КВДЕТЬ УПАСАИ СЛОВЕСНОЕ СТАДО ХВІО КАКО КВДЕТЬ СКАДАЛИ СТІНІ КАШІЮ НЕ-
15 ОСКЕРЖНЕБ. КАКО КВДЕТЬ НЕ СКАЛАЗНИЛИ КІРНІ ІІ КО РЕ^{тъ} АДІШЕ НАКАЗДАТИ ЖЕРНОКІ
НА ШІІМ. ИМ'ЖЕ ОСЕДЛ МІСЛІ^{тъ} И ПОГРДІТИ К МОРІ НЕКЕ СКАЛА^{ЧНІГИ} ЕДИНОГО ШІА
ДАШІ КО ЧАЧСТГІ ЕДИКОН НЕ ТОЧЕНІК НІ КЕ МІРХ КАКО¹ МНОГІ ДАША СКАЛАЗНИКІЖЕ
20 НЕ ПОГРДІТИСА КО ОГНІ НЕГАСИМІМЪ ПРОСТЕЦІ КО САГРІШІК | ЗАСКОЮ ДАШЮ ЕДИ-
НОМЪ БІЛ ШЕБІГА ДАСТА ЕРІН КО САГРІШІК СКАЛАЗНІ МНОГІНХ. И ЗА ТІХХ
25 АША ШІА ОСВІЖЕНІА КВДЕТЬГА. ШЕСЛІ КАНДЕСГЕДА ШІА КАКОГО ГРІХА НЕ РАБОТАНІТЕ
ПЛОТИ. ШІЕРДНІГЕ ШІА СЕКЕ ПІАНДСТКО И СКАДЕНІЕ ЛІШІШТЕСА ТАЖА. СКАРА ВРАЖДЫ
НЕДРІГА И ХВАМІ И СКВЕРНАГО РІДСИМАНІА ПОРВКХ. ГОРДОСТИ. КЛАЩАКІ. АЛѢТИ. СКІ-
ПОСТИ. НЕМІЛОСЕРІА. ЗАКЕСТИ. НЕНАКІСТИ. АЛСТИ. АЛКАСТКА. ШІА КСІДХА СІ^{тъ} ДАЛІ
САГАНИНА. СКАІШЕ СЕКЕ БАНДІНІЕ ЖЕ И СВІРІНІХ ПО СОГОЮ ЧАКІ. КАКО НЕПОРОЧНЫ
на сюде гїи поставити. КАКО ЧУГО РЕ^{тъ} СЕ АЗ ГІИ И АЛѢТИ АЖЕ МИ ЕСИ ДАЛА. ОУМНО-
ЖИТЕ ТАЛАНІГХ ДАНЫКІІ ВАМЪ ШІА КА СІРЕНІЕ. И СЕГО РАДИ ПОДКАСТА ВСІМЪ ВАМЪ

* Своеобразная редакция поучения, сроченное в изд. А. С. Навлоева (Р. И. Б., VI, № 8, стр. 111—116), Голова (Чт. М. О. И. Др. Р. 1847, № 8, смесь, 5—8) и в Прибл. къ ти. сан. 60, 1843, ч. I, 428—432.

¹⁾ мымы оставля. сод.

СТРОЖА И СТРДА ИМ'ЖИ О КСІДХА ЕЖЕ НАЙКІ ПИШІВ К КАІ. НАКЫ ЖЕ ИМ'ЖИЕ ПОДЦА-
НІЕ ИСПОЛНИКАТИ БІЖЕСТГЕНІЙ ПРАКИЛА КСІД МІКО ДШЕКНІИ КРАЧЕКЕ ДА ТІЧІИ КАНОНЫ
ДШЕКНІА ДІЧЕМІА ИСЦІЛАНІЕ. СЧІГА ЖЕ КАНОНІ ИЖЕ ВАМЪ ПРЕДАЛИ НЕДНІЖИМО
ДЕРЖАТИ:

5. **1. АЛѢКТО С КУМОЮ КВДИГА.** БІЛ НЕ ПРИЧАІРІАЕСА ДА ПРЕБУДЕТЬ В ПОСТІ. И
МАЛІТКІ И МАНА ПО СИЛІ:

2. АЛѢКТО С ТІЧІЕЮ КВДИГА. БІЛ НЕ ПРИЧАІРІАЕСА А БІЛІКІРУЗДРІШИГИ
А МАЛІТКА ПО СИЛІ:

3. АЛѢКТО С КУМОЮ ИЛИ З ДОЧЕРДЮ ХРІТНОЮ | ИЛИ СЪМАТЕРНЕЮ. БІЛ С 345^b
10 БІЛ АЛІ:

XVII.

с 345^b—348^a |

* мв. Стадији стыма патріархом в жестк скема стыка софіа; + Антиохійскомъ и константинаграда патріархом Іоану и с нимъ митрополитомъ халкідонаскимъ николае афніцкимъ мелентіи и фаскимъ софроній ахираскі константина. всія руси максимомъ митрополитомъ и пресполіїмъ тѣ избрали 5 попомъ и діакономъ; +

И благочестіи єпіз сарнскіи фешеності складиша въ своїхъ смѣренію нащемъ и положилъ посредѣ на вѣросы нѣкто. и ѿвѣтъ положена всакомъ въпросъ прѣ иже² съ сице.

1. (б) Кѣа дни подобаетъ и въ годы сїю чести єхати: +

(ш) Четырѣжка къ єхати въ великии четвергокъ на спасеніи недѣли а-е єхаліе. и **на** пасху на антврпіи. и на вѣрнїи. и въ а-е днѣ сенкѣ. ела ходатѣ³ съ кѣрги: се и изуменіи къ великіи праѣники чгд. прѣ инѣхъ же попѣхъ не чгутъ разѣ възжа.

2. (б) Крѣщеніи чака. или младенецъ колдкнижы подобаетъ измолвити 15 мѣт(в)ы. подобаетъ ли многимъ попомъ или единомъ; +

(ш) Подаѣтъ единомъ попови измолвити а по единомъ аще вѣчнитса многимъ дѣтемъ багти. и въдоу попове мнози. да крестъ коожъ осока дѣти С 346^a аще вѣдетъ дѣти много а единъ⁴ по измѣнити единомъ мѣтвамъ на дѣлъ всими. а погружаети по прижды коеождо дѣта. гла <а-е> ко има сїа. въ е-и сїа 20-ї- и стаого дѣха; +

3. (б) Пѣти **или** въ великии пачокъ служба:

(ш) Стыми сїи оуставлено є службѣ тогого дни нѣстіа: +

4. (б) Азѣ ли дѣтма агніцема слѣсти: +

* Особил редакція отвѣтіиъ КІІ соб. 1276 г. на вопросы Сарнск. еп. Феогноста сраниши. съ обычной, изд. А. С. Навлова (Р. И. Б., VI, 129—140), и съ греч. текстомъ изд. М. Гедеону, Кхон. Діат., II, 16—20 (по Hieros. Metoch. 2 лл. 375^b—376^b) и А. С. Навлова, и. с., прил., 5—12 (по синайск. еп. Порфирия Усп. въ Афонск. Иверск. 286 лл. 57^b—59^b).

1) маскимъ cod. 2) жиѣ cod. 3) хотятъ cod. 4) юдїй cod. 5) конгоджъ cod.

(ш) Не токмо дѣтма но и тїми діти ли вѣчнитса многимъ попомъ вѣти но кога вѣдетъ сїе вѣчношеніе. а вѣздвиженія енинъ дітица великии дѣтма вѣчношеніе кси осідаютса; +

5. (б) Коли ставаче попа. ѿ котораго съ дѣца дати ємъ. азѣ ли дати 5 ємъ ѿ великаго агніца. прѣкже сїенія новосіїенніемъ; +

(ш) Не азѣ но и инѣхъ. иже на инѣхъ вѣдѣхъ. да ѿ тѣхъ агніца дати ємъ; +

6. (б) Подобаетъ ли изуменію пѣти а <серпидамъ>; +

(ш) Подаѣтъ и тїго пѣти къ олтарю. а сїенія не чгурити. въ томъ 10 коленъ єппа. аще комъ вѣгнитъ осѣненіе чгурити а изъ трестомъ пѣтии рѣчноє вѣгословеніе; +

7. (б) Аще сїчнитса чакъ въ велици колести. а не вѣдѣ изумена азѣ ли єппу постриги его; +

(ш) Не токмо єппу. но и попу. и діакона. а не вѣдѣ попа. и діакона а 15 пїи смѣти да и причетника постригетъ; +

8. (б) Въ масленѹ недѣлю къ сре и патрѣ пана ли служба. или ѹанова служити; +

(ш) Не поетса тогда <служба>. ни постна. ни <Юанова> не къ ѿ. с 346^a чѣ часы съ вечернею да поютса; +

20 9. (б) Оумирающъ сїли достоинъ ли тѣло дати къ руку. или ни. +

(ш) Не достоинъ занеже не ѿставили сїи оци и кїесткеніи канони; +

10. (б) Аще са кто вѣдѣрюетъ. дати ли причастіе; +

(ш) На аще не минетса но ли при смерти дати. иныя въ извѣдларѣ аще лѣто и вѣсна честа вѣдетъ тоже дати; +

25 11. (б) Аще ли какоъ вредъ. или голова скрохити или тошно вѣгасть или ѿ мертвеца лихъ дати ли причастіе; +

(ш) Аще смѣслинъ ни иконъ хѣнита. тому дати причастіе; +

12. (б) Аще кто ѿма цѣла не имаи оудавитса или извѣдется или суте пїтса. достой ли за на приношенію вѣрги; +

30 13. (ш) Рассмотрити подобаетъ. аще не ѿма цѣла оума чгуритъ или нѣ ѿ кѣа нѣжа или кѣда велика. или рабогена. зѣтъ чомъ. безъ кина. или ѿ велиможа насилиемъ или ѿ дѣжника тогого велими пїтати. аще ли ѿ кѣдмія се стборила а не кѣсна. ни ѿ вѣдѣ не достоинъ за на приношенію вѣрги. зукніца <бо> самъ собѣ; +

15 14. (б) Аще рабъ или рабыни не терпации зѣти іѣди погребеніса достоинъ ли за тѣхъ приношенію вѣгти; +

1) ии кмы вѣдентса или извѣдется испава. cod., ко вымурив.

2) зековъ cod. (вж. за на)

347·

ш) Асогой | а осюдаю тодъ опигеми + Аще пакъ сялъ рабъ нотъ
ынгъмъ опигеми за се кѣста а того погреши и приношении за на: +

14. (в) Аще не бѣсна кто самъ ся порѣжетъ

ш) Аще въ ѿѣ поклонъса погреши и пѣти на нимъ: +

15. (в) Се г҃юта. нѣци рачитаютъ на лѣто | а слѣдже за а мѣнъ
а поста и поклона не запокѣдыванта ни ѿ маса¹ ни ѿ молока и піши²
їа не бранаита на лѣ слѣдже то за і о тѣтъ: +

ш) Се ѿинуѣ зло еста то кназ бы. или багъ кто сагрѣша многи и
давала бы на реченыя слѣжбы и самъ бы ся не тѣдила и не ѿстѣшила ѿ зла
и неправды и тако быша въ ѿѣ вѣши поасиша учителъ злѣ и тѣркъ рабъ
а не єз иже оучата то суть лестаци и клѣзмители а не учители иже кто
тѣломъ сагрѣши тѣма ся и тѣдитъ а мѣтна по силѣ: +

16. (в) Достонта ли всакомъ сасѣдъ мѣтва дати: +

ш) Аще впадаше не изгнило: +

17. (в) А что ходатъ въ неѣлимъ къ станицѣ. велми дѣзъ сего браню злѣ
имъ велю правду дѣлати. а ба болса жити: +

ш) Вѣми рече седобро. иже беретъ ницій имѣніе хода. а бы не дѣлала
асти ѿѣжіи хлѣбъ и не то сиже по и прилагати начнетъ и поѣдѣживати на²
иныхъ станицѣ вѣвшамъ вѣзбранамъ велми дабы не шли³ и не вѣтце тѣдилиса
20 велика таѣда ѡа се была ѿ єга чюже вѣры позорныя вѣры и люто имъ осѣ-
женіе.

18. (в) Аще сѣла оумѣть постриженъ въ скимъ како его хранити сѣль-
скы ли. или мнишаски: +

ш) Аще вѣдетъ въ стигеласпѣ оумѣла да положатъ въ ризахъ. аще
25 ли вѣдетъ въ скѣми оумѣла. да положатъ въ скимѣ чеъндъ^часки: +

19. (в) Аще вѣдѣ попове мнози. и дїакони поаѣаетъ ли игѣменомъ
проскомисати. или ни: +

ш) Аще вѣдетъ стариши игѣменъ. да посылаетъ попа. аще ли вѣдетъ
ѣппа съ ними на слѣжѣ да проскомисаютъ вѣи: +

20. (в) Аще вѣдетъ сѣла въ болести. а постриженъ въ скимъ. а потомъ
зарѣзъ вѣдетъ достонта ли єму єпномъ быти или ни: +

ш) Не достонта но быти єму тако и всакомъ мнози: +

21. (в) Поаѣаетъ ли игѣменомъ на мѣстѣ стоящи канчиваюти пѣни: +

ш) Аще вѣдетъ въ манатѣ наканчиваютъ на мѣстѣ. аще ли въ ризахъ
35 наканчиваютъ тако и на слѣжѣ: +

22. (в) Аще єппа въ градѣ не вѣдетъ. достонта ли игѣменомъ кѣтъ
вѣзбранати.

ш) Достой. сего не вѣзбранъ како сѣго фешаюра стѣлінскаго: +

23. (в) Достонта ли въ апласкыя | празники. въ средѣ и патока С 3-
5 ѿ маса ласги.

ш) Не разориша и среда и патока> ни осподаскымъ празникомъ.
разбѣ вѣлики днѣвѣ сѣто недѣли тогда адатъ въ средѣ и патока. и на¹
«сѧ»шестѣ сѣго дѣха и егда ключнти сѧ рѣтво Ѿбо. или на вѣсавленіе и въ нѣлю
о мытари и о фарѣти и о прочій .е. празника не разориша. ни среда ни
патока. се бо вѣзбранено еста ѿинудъ ѿѣми бѣжественными канчны: +

10 24. (в) Приходающа ѿ несторіана и мкоицтана. како подобаетъ кре-
щати: +

ш) Пшаѣаетъ єму проклати скю вѣръ и Учители свои и пома-
закшемъ миromъ. тако притгите праковѣрони вѣрѣ: +

XVIII.

С 348^a — 348^b |

* Правила вѣщемъ.

1. Вѣлікое говѣніе прече фесауровыи недѣли вареніе въ вторникѣ и въ чѣв. и въ недѣлю рѣбы. и пирога мало ѿ жены вѣздергиса. а поклонъ по триста на днѣ.

2. на вѣтровѣніевѣ днѣ асти рѣбы. разѣкъ страстіаныя недѣли: +

3. а въ финново говѣніи петреко пѣтица¹ использъ рѣбы асти вѣс. въ вѣторѣни. въ чѣв. а покло. ѹн. на днѣ а мѣтна по силѣ.

4. а въ цѣкви стоаин молчани. а не вспомагатися. ни скверитися.

С 348^b 5. а въ понѣ ма не ажь. а въ сре. и патокѣ. рѣбъ не ѿ. а ма/лімъ 10 дѣтємъ молока не дай.

6. а въ причастію за недѣлю сѧблюдиса ѿ жены а потомъ три днѣ.

7. на вѣзбиженіе кѣта чѣванаго рѣбъ не асти. а на єсѣнокеніе главы ѵшана рѣбъ не асти: +

8. А въ нѣлю фаристевъ: + **(и)** въ сре. въ пѣ. масо асти тако² и въ **(масленку)** 15 тако и **(и)** вѣлікденію. въ сре. и въ пато³ ѿ масо. и вѣ. и ѹн. въ нѣлю. въ сре. и пато³ асти масо.

9. Прѣ аще успеніе ст҃їа вѣза или рѣтѣво еа или петрѣ днѣ причитетса. въ сре. или въ пѣ. не ѿ масо: +

10. А ѿ рѣстка хва: + и до кѣщенія ѿ масо. а въ канунѣ рѣстка хба и 20 кѣщенія рѣба не асти.

11. аще сѧблюшче причастникъ вѣдеши жизни вѣчныя. и сѧ скѣпъ. и ѿ ёхъ блѣднитъ та. и простира та многогубашанымъ ѹакомъ сконимъ. и вѣдеши прѹщенія. въ синѣкѣ и въ вѣдѣнїи тако жившиимъ жизни бес конца а не тако живший мѣка безъ конца: +

12. Аще попъ или дѣлко со своею женой бѣвѣ. обсѧдегаса кодомъ. лестонта емъ ити ко онтарѣ: +

13. прѣ Нѣста проиженіа грѣхомъ² прїемлющимъ грѣхи на дарѣ: +

14. Простаціи³ съ женой и облигса³ вѣдати хлѣбесца.

15. а кто пѣтѣво рано. а тѣма не дарї: +

* Особая редакция сработки от пис. С. И. Смирнова, Матер. для ист. др.-р. пок. дисц., XXXVII^{го}.

1) пѣтѣво сод.

2) не вѣтани. сод.

3) облигиса сод.

XIX.

С 348^b — 350^a |

* Правила ст҃їихъ оїца ѿ ст҃їихъ апѣла преданія

1. Аще кто дѣоженецъ .б. лѣ спитгемъ: а при ѿ пасхи до пасхи. С 349^a а поста вѣсакон нѣли .б. днѣ. **(и)** понѣлнѣ. въ сре. въ пѣ. а поклонъ на днѣ. ѹн: +

2. Аще кто .б. и и⁴ поимета прѹсфуриего. и свѣчи не нести въ цѣкви аще ли¹ за то ѿ помолитса. тогда нести прѹсфуриего. но не прѹсфумисати 5 то бо є любодѣяніе таковыя на .з. лѣ ѿлучити ѿ причастія и ѿ цѣкви аще не поиметася таковыи. горѣе поганый и єретикъ: +

3. Аще мѣ сженю блѣднитъ. сѧди. а не лицемъ къ лицу. спитемъ .б. нѣли аще ли не лишийся. чюда есть правыя вѣры. а въ цѣкви¹ не входити: +

4. Аще ли кто сїенникъ тако сѧблити да извержется. +

5. О братосмѣщеніи какъ ѿ сїого васіїахъ: +

Аще ѿбо есть кѣна сестра. ѿ единого оїца. и ѿ единой мѣре и съ нею смисиса братъ. запрѣщеніе .б. лѣ прїимета тако блѣднаго ѹейца но пре того да ѿступи сквернаго того **(и)** беззаконна¹ дѣла. аще иноюона есть сестра единого оїца и иноя мѣри. или единой мѣри а иного оїца такови. вѣ лѣта запрѣ 15 щеніе прїимѣть .б. лѣта плачутася ѹ. лѣта послѣшаѣ ѹ. припадаѣ ѹ. стоаити **(и)** вѣрными и потомъ причастися: +

6. Тоже запрѣщеніе да прїимѣть иже поимаюта снохи своя: + С 349^b

7. Аще кто въ сре. или въ сїа днѣ вѣдѣтъ съ женой по .б. днѣ. ѿ ма и 20 малка а покло по ѿ на днѣ: +

8. Аще хт^{ко} дѣвию растлита прїежвѣрастна гї лѣ. аще поимета и неста грѣха аще ли¹ поимета и каєтса о беззѣмїи. гї лѣта спитгемъ аще ли не каєтса. ни поимета казнити грѣскыимъ закономъ и ѿлати полъ имѣнія и дати 25 лѣци за союзъ: +

9. Аще кто блѣднитъ съ кѣмъ или съ маечехъ или съ братомъ со одиною блѣднаго или съ оїемъ или съ тѣщю или **(и)** снохой или съ которыимъ въ родѣ. или съ хрестянскими сестрами или и ѻонья сестры. блѣдна аще своимъ ѿ

* Особая редакция сработки от пис. С. И. Смирнова, Матер. для ист. др.-р. пок. дисц., XI^{го}

1) ѿлучити сод.

БЛДИЛА ВЪДЕТЬ ЕПИТѢМъ И. АѢТА ВЪ ЦРКВѢ¹ НЕ ВХОДИТИ АЦЕ НЕ Ш СР҃ЦА КАЕТСА
ЩТИН² ТОМъ НЕ ДАН: +

10. АЦЕ НЕСМЫСЛА ДѢТИ ЛѢЗАТЬ НА СА · Г· АѢ СВІРІ МІЖЕСКІЮ ПОЛОУ³ НЕ
ЕПІТѢМІН· НО БОЛЕ АѢЦІ ПЫТАН ДА НЕ ПОГУБАТЬ ДѢСТВА СВОЕГО: +

11. АЦЕ ЧЕРНА⁴ ПОСКЕРЖЕГА ОБРАЗЪ· И ПАКДІ КАЗВАТИСА Ш ГРѢХА АЖЕ
САТБОРИЛА ДА ПЛАЧЕТСА КЪ ЕВ· ЕПІТѢМІН · С· АѢТА И ПРИЧАСТИСА НА ПАСХОУ·
А ПОКАД ПО · Г· НА ДНІА: +

С 350а | 12. АЦЕКОМЪ ПРОЧЕ ЖЕНЫ ПО НУЖІ БЫДЕ СОКАЮДИТИ ОДНОВА· А НИ МА-
СИЛА О ТОМЪ И ВЕЛИИ КААТИСА НАЧНЕТА · С· ДНІЕМ ПОСТА: +

10. 13. АЦЕ ПРИХОДАТЬ ЧАЦІ НА ПОКЛАНІЕ КВІ ИМѢ САМИ БХСПОМИНАНТЕ ГРѢХЫ ДА
АЛГКО И ПОКЛДТИ МУЖЕМД КО НУЖА А ЖЕНА БЫДЕ СРАМЪ САМѢВА СА ОБЛІЧИТИ: +⁵

14. О РУЧНІМЪ БЛДА: +

АЦЕ АН В РУКѢ САГРѢШЕНІ ВЛАДЕ· ПРЕЖЕ СЛУЖЕНИА ЕМУ НЕ ЕТѢДАИ ЧТО ЕСТЬ·
ИЛИ ПКО КАЗВАРАНАШЕ ЕМУ НЕ ПРІАГІ СІЈЕНБСТВА· АН ПО НЕРАЗУМІЮ· ИЛИ Ш ИНОГО
15. АШЕГАДННА СЕ НАВЫІКЪ· ЕСТЬ ЧАКЪ· АН МУДРЪ· АН БГОВОАЗНІВА ЛІ И ОБОЕ· ЗАПРѢ-
ЩАЕМЪ ОУБО ПЕРВѢ ТИ ПАКО ДА СПОДОБИТСА: +

15. АЦЕ АН ПО СЛУЖБѢ КЪ ТО ПРЕБЫСТА ПО РАЗУМУ БКОРѢХОМЪ· ПО НЕВЪЖЬ-
СТВЮ СИ· АН Ш ИНІХЪ НАВЧЕСА· НЕ КАПТИ ЗДАС ДА ПРИИМЕТА АѢТО ЕПІТѢМДЮ· ДА
ДЕРЖА НЕ СЛУЖИТА АЦЕ АН ЗДВОНІГА· ИЛИ ЗГРОНІГА ДА НЕ СЛУЖИТА К ТОМъ· НО ВЪ
20 ЧЕТЦА ЧИНЪ ДА ПРИДЕТА: +

XX.

* МГ. ПРАВИЛО АФАНАСІЯ ГЕРМАСКАГО МНІХА О НАВѢДХѢ И О СТРѢКАТЕ
ГРОМНІИ: +

О ГРѢХАХ· И ТОПОРЫ ГРОМНІИ· НЕЧІДА СУДА И БГОМЕРСКАА ВЕЦІ· АЦЕ
НЕДУГЫ И ПОСЫПАНІА АЛЧИТА И ОГНЕНІА БОЛЂДНІ АЦЕ И ВІССЫ ИЗ | ГОНИТА И ЗНА-
5 МЕНІА ТВОРІТЬ ПРОКЛАТА¹ ЕСТЬ· И ТІИ ЦІЛЛЕМІ ЕЮ· НИ ВЕСЬ БО ПРОІЦІАА ПРАВЕ-
ДЕНІА НИ ВСЄСД ВІССЫ ИЗГОНАА СУДА· АЦЕ НЕ Ш АДЛІ ПОЗНАНІЗ ВЪДЕТЬ· ПО ГАСКОМУ
СЛОВУ· ВСАКО БО АРЕБО Ш ПЛОДА ПОЗНАТИ ПОВЕЛІ: +

* По другимъ спискамъ изд.: С. Н. Смирновъ, *Матер. для ист. др.-р. пок. дисц.*, 407 по Служебнику съ требникомъ Тр.-Серг. Лавры № 224 (1072) 1474 г. л. 196 об.—197; В. Ундоль-
ский, Слв.-р. р-си В. М. Унд., 40 (М. 1879) по Коричей Унд. № 29 л. 484; Карповъ, Азбука-
ники, 43 (Казань, 1877) по Солов. № 13 л. 224 об.; Сремчевский, Обол. др. русск. сп., 101
(СПб. 1897) по Новгород. Коричей; В. Н. Перетицъ, *Материалы къ исторіи апокрифа и легенды.*
I: Къ исторіи Громника (СПб. 1899=Зап. И.-Ф. Фак. СПб. Унис. ч. LIV), 10, по Погод. № 1560
4. 33.

1) ПРОКЛАТА СОД.

XXI.

с 350^б — 351^в

* 1. Прабила съихъ оца заповѣдѣтъ сіго и великаго Васілѧ
съѣмъ намъ: +

1. Оукінца по законѣ сіаго Василѧ єї лѣ плакатиса. съходеніе и не
комкатиса. + Май се прабилъ побелѣваемъ єї лѣга не комкатиса и съходи
и поклоновъ по є на днѣ

2. Благодій по стомѣ Василію съ лѣтъ не комкается. Мыъ едино¹ лѣто
и не комкается съходи а поклонъ ѹн на днѣ: +

3. А съ мѣскыимъ поломъ² клаудицемъ по стомѣ Василію єї лѣта
Мыъ въ лѣ не комкатиса съходи а поклѣ по є на днѣ: +

10. 4. И *(сс)* скотино^(ю) такоже: +

5. Иже съестрою по стомѣ Василію єї лѣ. Мыъ въ лѣтѣ не комкатиса
съходи а поклѣ ф

6. Иже со снохой по стомѣ Василію єї лѣ. Мыъ въ лѣтѣ не комкатиса
съходи а поклѣ т

15. 7. Тата аще каетса по стомѣ *Басилию* къ лѣту епітѣміи: + Мыъ
и днинъ съходи а поклѣ є

8. Потворнѣ и чародѣи по стомѣ *Басилию* єї лѣ. | Г лѣга не комкается
съходи а поклѣ и

9. Аще кто проліетъ съѣю слѹжбы тко ради схранити поста и днинъ и
зъ съхода: +

10. Аще кто сурѣжетъ въ плоти своеа хаста поста и лѣта съходи: +

11. Аще кто аста ѹдавлено или кровь скотію не видѣше или труено что
аста къзниромъ по є къзни въ лѣта: +

12. Аще кто не схранити комканія и на маща его въѣснѣ. или сотуетъ
по є. днинъ: +

13. Аще мѣжа прнчашаса и єдетъ съ женомъ поста єї. днинъ: +

14. Аще ли попъ. Ѹ. днинъ поста:

5. 15. или влнєте прнчашаса по зходѣ сънѣмъ по є. днинъ: +

16. Иже по покланіи съг҃рѣшиша. или на мѣжескѹженѣ. или содомскѹи
елѣ. или женѣ чреѣ естбо по є. днинъ: +

17. Аще є въ великѣ поста то къ перѣомъ днинъ паки другий ѿ. нѣлъ Ш ванка
днин до всѣхъ съихъ поста. сре. и пѣ а штолѣ поста понедѣлнѣ. сре и пато
10. или вина. или масла. поклоновъ єї. на вечернѣ. на утрени. на часѣ. и швѣднѣ.
и павѣрници. по є. приложи до земли: +

18. Иже танни јазеонъ твојнѣ. толко оца ѿѣста. по є. лѣта единъ въ
цѣквѣ не влазитъ: +

19. Аще кто домъ ڇажже. или гѣмно. по є. лѣта: +

15. 20. Аще кто съенникъ сважета съ гнѣко³ чѣка. или кѣдѣ пролиетъ по є. днинъ
съходеніе: +

21. Аще попъ съблазненъ. въ снѣ и єдетъ праздніка ванкѣ и го. с 351^в
боји и не єдетъ иного попа и єдетъ скојевъ попа ѡа да измѣсса и покло-
нигиса. ѹнъ зовынъ ги помилви. и єї. памъ. ѿ. є. жа и да литургиса: +

20. 22. Двоженецъ слаги да не работаста: +

23. *(Первое) Кровомѣшество:* + Аще мнихъ съернѣ. поста. єї. лѣ.
съходи. комкати ѿ пасхи до пасхи а пѣлѣ. ѹнъ цѣкви стоаще: +

24. *(Второе) Кровомѣшество:* +² аще є оца съ ациерію. или снѣ съ ма-
тернѣ. поста. ѿ. лѣта. плаканіе єнѣ цѣкви. а поклѣ. ѹнъ комкати на пасхѣ: +

25. 25. Третіе *(Кро)вомѣшество* дѣма къмома. или дѣма братома. или
два швѣрина. или два зата поста. є. лѣ. поклѣ. ѹнъ комкати на пасхѣ: +

Особнякъ редакции съ иллюстрацией V. Jagie, Opis i izvodi iz nekoliko južnoslovenskihъ
kronika II (= Starina. VI 1876) 182—194 приведен въ e, d, f, g, h, j, n, s, t, u, x, y, z; ил. 1000, ууу
1) единично подъ 2) вѣломъ подъ

3) про: + семѣчество. сод.

ХХII.

С 351¹ — 353²

*¹—² **Заповеди старого иоанна златоустого патриарха церкви о законе церковном.**

1. ЕЩА не вѣмы· кимъ съдомъ єжинъ съдими бываемъ смотреніемъ цѣкви·
пѣщеніемъ· мы вашемъ спѣхъ· идохъ правити вѣ по закону· прѣпѣніи нефѣ
5 вѣяленіе творити дѣшамъ ваші да егда же сеяще не правленію закону
быванишъ· исправити его: +

2. То же твой благодатію єжину· такоже бы вѣстѣ сѧѣ вѣ посповѣ в
коемъ сило и всѣхъ поучихъ извѣстано· о стѣма цѣковнѣмъ законѣ· и пакъ
10 порѣчанъ и послано о цѣковнѣмъ законѣ да творите такоже вѣ наѹчи и на-
прашай наглядите вѣ книги сїа· и исправливайтсѧ губости людскія: +

3. Прѣ поѹчаніи смиреніи вашемъ· санко есте прїали вѣтхіи н҃а вѣ
пакости дѣшамъ ваші ѿмѣтаніе его и творите по закону мосемъ вѣ сѣма
смотреніе: +

4. Прѣ поѹчаніо да сирадите люди вѣ единъ цѣквѣ· а еста посредъ сила
15 оутвержена и ограждена· и в тѣ цѣкви сирадите правовѣрныхъ христіанъ на
евхаристії³ Га нашего Гс Ха: + и на всѧ прѣзники: +

5. И вѣдантіе попове кто приходите вѣ цѣквѣ· кто ли не приходите и
вѣпушанте его да аще болѣши ја вѣдите не пришѣ то иди ему в домъ да
аще вѣдатъ заѹчи ему да даста ѹадвѣшіе· имѣже можета да покаетса и мо-
20 лнта ба за грехи своя· и комѣдуети его: +

6. Аще ли вѣдите ѹавъ и не пришѣ вѣ цѣквѣ· то первое покажи его
тако оца чадо и вѣ второе· да аци та не послышаєтъ пакы покажи его сло-
вомъ єжинъ прѣ треми чѣкы и потомъ аще не слышаєтъ та· то сѧ да при-

емли его вѣ прѣсфѣри· ни кѣти и ѿинки его ѿ цѣкви и око ѿ родителемъ его
не бѣгни· и пѣ посудами его пурѣ многами· егда како поманѣтса· аще ли не
поманѣтса· то и аци ѹмрѣти не погрѣши его· и потомъ да вѣстѣ тико мнози
поманѣтса: +

6 7. О кѣщеній тѣ⁴ дѣтіи сици· Подобаетъ вѣ цѣкви имѣти коупто· на· 6· С 352⁵
вѣдеръ· и вѣлѣти водѣ и ствоити мѣтвѣ водѣ· пото масла и вѣлѣ ѿ него в
коупто· и потомъ помажи дѣта масломъ· потомъ имѣ дѣта· и омои в
водѣ прѣсто· Г. ѿи вѣ има оца и сїа· и стго дѣха· кѣщаєтса яс⁶ єжин
имъ· и ако дасі ему вѣ помажи мијомъ по всѧ ѹды· и колман его· є· дѣи·
10 и мати его да не асте с чадіи дондеже дѣта прїчаститса и по· є· дѣи омѣн
дѣта и водѣ кѣщеній пролада вѣ амъ и вѣ цѣкви· и коупто из цѣкви не из-
носити и да иска покровено в паперти цѣковнѣмъ: +

8. Аще дѣта неѣста болено· то не достопита кѣти⁷ сїа· вѣзви⁸ ико
аще ли є болно кѣти вѣ· а· дѣи: +

15 9. А егда твоите памата или сѣгемъ· или за ѹокон· не подобаетъ при-
носити вѣ цѣквѣ ииutto же· јазѣтѣ скѣшѣ и просфѣри и масло и темѣанъ· аще
кто ѿ людіи до⁹ нечтѣ вѣ цѣквѣ· или доведетса· или в винамѣсто пиво
и то прїимета попъ и сѣдан с лѣми асти се и пїе прѣ цѣкован· да еста лихъ
поповѣстба· а людѣ ти да ѕидејатса ѿ комканіа: +

10 10. Но аще кто памата твоирита ли стомъ· ли за ѹокон· да еженматъ
да ѹотовитса и прѣложитса на т҃апиѣ в домъ· и тѣ да се вѣгвина: +

11. Аще ли са сејаицета попъ мѣтвѣ твоја говадъ· или обци· или голуби·
да еста ли поповѣстба· но первое ѹаколите в домъ своимъ· и омѣвше масо¹⁰
15 ѿ кѣви и иевајъ и испека· и прѣложи на т҃апиѣ· и вѣлѣ та попъ и вѣдете С 353¹¹
вѣгвна и дома тѣ: +

12. Аще ли кто кѣвъ имѣтъ и адѣдѣ·¹² или сѫжигаетъ¹³ да еста лихъ
вѣгвслѣднїа· до жибота· и егда сумрѣтъ да са и не погрѣсета: +

13. И ега твоирите памѣ не все гостемъ даните но волшую часта оубо-
гымъ: +

14. Подобаетъ попу сѣдѣти за т҃апиѣю ^(с) стражомъ єжинъ асти· и
пити¹⁴ по малъ· и блистиса тико слуга єжинъ є и книги гѣнта попъ описа
како сѧнта прѣво· сѧ же поѹчан и не ѹакаџи: +

15. Не јекше¹⁵ книги не пити вина но пити а не описантиса· всака піа-
ница обицицаетса· и ѹмъ си погуенъ и много ѹла твоји и сеbe оудавица·
15 и љши си прѣдлеста дїabolу: +

* Срагк. V Jagic, Opis i istodѣje nekoliko јулонослов. гикорава, II, 196—198; II. С. Суо
архив, Слѣды зап.-кат. церк. права вѣ пам. дрекн. русск. права, прилож. № 4 спр. XLV—XLIX
по харичей Росс. Публ. Библ. F II № 119, срагк. Потод. 264.

1) иже cod.

2) лѣ cod.

3) омѣши сѧ cod.

4) да ѕече быто адѡ грады.

5) сѫжидаетъ cod.

6) пѣти cod.

16. Тѣмъ бы попове поручано. не комкантѣ піаница. дондеже оставитса: +

17. Не подъбаста причастіе носити по домѣ и комкати людіи по людіе приходатъ въ цѣквѣ и причащатися. аще ли кто есть на смерти да идетъ попъ самъ носа причащеніе. съ чѣю и съ стражомъ и комкати¹ и прѣ попомъ діака бѣтъ несетъ дондеже вадзвајатитса на мѣсто аще ли дастъ діаконъ носити да є лихъ поповаства. ни да са комката за. §. лѣта: +

18. Попъ подъбаста смотрити добутъ. егда причастіе кън вѣемъ комканіи въ Устѣхъ. изнѣ. болѣ и здѣлости. и смотрити да поглонитъ прѣ тобонъ: +

19. Иже не приходитъ къ стѣнѣ цѣкви. и не чиѣ стѣго вѣналіи и не почигаетъ С 853^b 10 стѣхъ иконъ² и книгъ и празники стѣхъ разгнѣбаєтса мана єз и кса злаа наведета мана аще ли са поманета и приходитъ въ цѣквѣ и почигаетъ нерѣка слѹгъ єїа и єз умилосерднитса мана. и шебагаєтса ћша єго. спасется и не боитса діабола: +

20. Заповѣданіе попове людемъ. да егда вѣстянута ѿ ложа свой и въ омѣшеса наутъ къ хъ. и ствоюще крѣна лици и поклонитса хъ: +

* 21. Еспѣ. Пише проѣзжите въелецъ имѣвъ жену въ житіи потомъ вѣдитъ мнихъ. и великии скимникъ. подобаетъ ли ему слѹжити. или аще не имѣвъ жены вѣдитъ мнихъ и потомъ проѣзжите и потомъ скимникъ подобаетъ ли ему слѹжити.

20. ѕѣтъ. О спѣхъ правило изложено есть. да егда вѣзмутъ на са скимъ. мнишескіи образъ и къ томъ не дѣиствуетъ стѣлскій. но оставляютъ спѣти. ико. своимъ болею съ болоты мѣста стѣлства. смиренія образъ. изволивши. проѣзжеромъ же Устѣ да не деїжитса къ манастиру въ немже постригощасѧ. да слѹжатъ а индѣ никакоже не смѣти: +³

XXIII.

с 353^b—354^a | в 369 ||

* МС. О властѣхъ¹ почто јече єз не растните вѣдъ главы своя² ни ст҃рижите³ вѣдъ вашъ.

Бѣтвода вѣрна ѿ етсокаскія козни. тѣ јѣ. едини во нестужикахъ вѣдъ лѣтъмъ своимъ приходахъ єо ихъ⁴ етсомъ на жѣтвѣ⁵ велики власы имѹща тѣ въ дѣніи идоли⁶ и по мѣтвецѣхъ вороды своя бросаихъ.⁷ [и торгахоу] и лица С 354^a арахъ ногти до крюке. и телеса струкахъ и гламы и саженъ матиражъ. того не лѣ дѣлать христіаномъ да не сѣми ссѣжени бѣдѣ: + [() власехъ же свора. ѿ вселенскаго праѣ⁸ чи.]

* Сличено со Новиор. коричней л. 369 (= Е), изд. И. И. Срезневскій, Обозр. древн. русск. списковъ Корич. ви., 101. Другая рукопись от М. С. Б. 380 л. 213—214, изд. В. М. Истрина, Изв. О. Р. Яз. и Сл. И. А. Н. 1897, II, 887—888.

Слаб. переводъ отталкивается от греч. текста, переработанного в 28 томе ваканіе бл. Теодорита Епурскаго на Лекции XIX, 27 (Migne, PG, LXXX, 387):

Τѣ ιστιν̄ Οὐ ποίησετε σιασὴν ἐκ τῆς κόμης τῆς χεφαλῆς ὑμῶν, οὐδὲ φθερεῖτε τὴν δψιν τοῦ πάνυνος ὑμῶν, καὶ ἐντομήρε; ἐπὶ ψυχῇ σὺ ποίησετε τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ γράμματα στικτὰ σὺ ποίησετε ὅρδιν.

Τινὲς τὸ σισῶν τὰς ἐξ ἐπιτηδεύσεως οὐλὰς γινομένας τρίγας ἡρμήνευταν, ἐγὼ δὲ σίμαι τὸν νόμον ἀπαγορεύειν ἀλλο. εἰώδουσιν "Ἐλληνες μη ἀποχέρειν τῶν παιδῶν τὰς χορυφάς, ἀλλὰ μαλλοὺς ἐξιν, καὶ τούτους μετὰ χρόνον ἀντιθέναι τοῖς δαιμοσιν. εἰώδουσι δὲ καὶ τὰ γένεια ἔμπρασθαι ἡνίκα ἐπένθουν, καὶ τέμνεσθαι τὰς παρειὰς εἰς τὴν τῶν τετελευτήστων τιμὴν, καὶ τινὰ δὲ τοῦ σώματος μορία βελόναις ἐκέντουν καὶ μέλαν ἐπέβαλλον εἰς θεραπείαν τῶν δαιμόνων. ταῦτα οὖν ὁ θεῖος νόμος ἀπαγορεύει.

1) О властѣхъ проп. Н. 2) сково проп. Н. 3) еросинти Н. 4) волостка Н. 5) в Н. 6) на жъртву ѿтсомъ Н. 7) еросинти Н.

* Это — сопр. - отв. 5 Никиты, митроп. Иракл., изд. А. С. Павловскаго (Биз. В. II, 165) отъ переработ. ѿтв.

1) комкати cod.

2) иксинъ оставъ. cod., но вычеркно.

3) спѣти cod.

XXIV.

С 854^a—855^b | И 888^a—889^b //

*Мѣ. Стѣго васіаїа· тоѣа сїен[и]їїскаго чин⁵ что є [и] ірѣи· и⁶ почеим⁸ гѣтаса³ сїенникъ· и что остріженіе главы его.

1. Чтеца є столпъ мѣнческыи· посѣбъ во цѣковныи є: +

2. Отолпъ еста аѣглескыи: + Діаконъ

3. стихара є блециашагося аѣгла одѣка стѣкшаго на камени гробагна: +

4. Пѣшицы посаѣ стихарднии· препоасаніе стѣго дѣха: +

5. Недошигое попаѣшае⁷ ревенака аѣва: +

6. Оујаја еста· иже свадаша га по јѹцѣ· едино сѹгуба⁴ же возложеніе
И 888^b оујаја є шко же ветхъин· единъ баше оболченъ· сего ја на причащеніе саво-
10 кѣпластя ветхъин законъ и новинъ. || иудожита прѣложеніа дајшутнныа. Уставъ
имѣшие вышише прѣложеніе га нашего Іс[а] Ѵа въ аслѣ ветхепнѣ: +

7. Попа⁹ чинъ є столпъ аѣглескыи[и] вејхъ [же] сїенника еста· столп-
наа⁵ глава· хербимескыи престолъ почиває на вејхъ[и] вѣтесви· и стѣрафимъ
иже носатъ сиа⁸ єжественю: +

8. Постригніе главы его петра начальника Устава еста· иже возложи⁶ на
главу спсителев¹⁰ вѣнца тѣнокви: +

9. А⁷ стихарз є истканая праਪրуда· на юси бѣгодађеніе его с нами: +

10. Недошигое попаѣшае⁸ еста ревенака аѣва: +

11. Долнаа омѣта еста адамъ спадинъ· | с высоты долъ: +

С 854^b

* Слично со Новор. Кормчей л. 588а—589в (= И). Сравн. Я. И. Смирнов (Зап. И. Русск. Арх. Общ. 1899, X, вып. 3—4, стр. 422—423). Инд. И. Ф. Красносельцев. О древнихъ литеурическихъ толкованияхъ (Одесса, 1894), 44—45, по Солов. 858 1493 л. 248—251 и М. С. Б. 316 (951) XV л. 834. Греч. текстъ: *La e' Енграпсиса di S. Germano e la versione latina di Anastasio Bibliotecario* (Рима въ Г'ориенте, 1911, т. II, р. 144— , 219— , 286— , 346—), где указаны предыдущія издания.

1) сїенническыи ч. И. 2) и проп. И. 3) гѣтаса cod. 4) гогъ И. 5) столпъ И.

6) възложиша И. 7) и проп. И. 8) подѣтиши cod.

12. Рѹзъ ожерелыи еста рана ватожиша: +

13. Запастіе еста иже є свадаша јѹцѣ во его на перѣ свадаша: +

14. Патрахна¹ еста· иже вѣдоша и къ распятію· не єже во но платъ²
[вазложиша] на вѣ³ его савок⁴нивша оба конца· тако и вѣдоша: +

15. Л⁵ фелонъ еста хламида чејевленнаа или ютыга нешинаа· въ бѣлъ же
руѣ⁶ сблажитса⁷ по објазъ вышиемъ. такоже рече еѵаналиста· рѹзы же Г. И 589^a
[вѣша] єѣлы шко || снѣга: +

16. А тѣста иже въ јѹкѣ его молитвеникъ писаныи⁸ тѣстіи: +

17. А иже⁹ вѣхъ са еѵаналима· оуցавъ еста носившаго кѣтъ: +

18. Столпъ же хербимескыи: + еста мнѣ огнеобразна во є одѣка его
по хербимескаго шестокутилатымъ сиамъ: +

19. Мнї¹⁰ попинъ иже вѣдми глагол¹¹ острѣгаја. Уставъ еста іакова
сїата гїа ѹеремъ начальника· тѣ бо је· шко не єлгодѣти ѡмене· но поспѣша-
ствомъ стаго дѣха· и бѣсловецъ са дејствиеніемъ на вѣри вазможна на перси: +

20. Тако и тѣнецъ попа¹² ѿчистился твори савжвѣ¹³ незвѣданныю
по ѿчинѣа ѿ ѿжестенія венера цѣкы бѣжіа еста· шко же и іаковъ и іоанъ·
с дерзнове[ннмъ] гласта¹⁴ оугоженіе [ти] створиходъ.

21. Сїпа еста· хламъ выссока столпъ вѣчаства шко же вѣка посыпаны
архагли· а сїпа ѹеремъ твори бо је аѣрли своя дѣхи и¹⁵ сауѓи своя огни по-
20 лаца· т҃ктоуеб ваззлаганіе омофора его. | шко же¹⁶ тѣл[и] є склонена: +

22. Амофоръ еста по објазъ варюю· тако ко даахъ жеутѣ¹⁷ єзаконній
иерѣи· вѣ¹⁸ злагахъ на рамѣ наплечнѣ и еже ефудъ¹⁹ нареїтса· ефудъ²⁰ имѣна И 589^b.
обон јамъ два камени изъмарадова чѣмъ златомъ²¹ прикована къ немѣже
принѣдана²² вѣхъ на перѣ²³. єр. камени различнѣй²⁴. є. мнѣтихъ²⁵. є. пла-
менѣ· тажистъ на себѣ носаціе различнага²⁶ бола чаческага и за тѣхъ хот-
таще²⁷ къ єв. га умолаше сѹгубо на перѣхъ словеса дѣшъ и тѣло ѿнаме-
наста въ ногѣма же. ѿмсфоръ²⁸ еста заблѣши овча²⁹ спситела наша оставиевъ
• є. и. є. на горѣ сидѣ на исканіе, и скрѣте³⁰ и³¹ на сконѣ рамѣ вуземъ· къ
сїу принесе· сего ради омофоръ³² створиется не ѿ лану, но ѿ болы: +

1) Патрахна cod.

2) и проп. И.

3) овличнѧе cod.

4) шко же скѣта cod.

5) висаны cod.

6) шко же И.

7) голошъ И.

8) острѣгаја cod.

9) вѣра проп. И.

10) гласта И.

11) и проп. И.

12) цѣт остава. cod., но вычертка.

13) ефудъ cod.

14) ефудъ

15) проп. И.

16) золотомъ И.

17) различнѣишии И.

18) различнѣишии И.

19) различнѣишии И.

20) ходлицы И.

21) омофоръ И.

22) овча cod.

23) ѿртии И.

24) и проп. И.

25) омофоръ И.

XXV

С 55°—356° |

* ἡν. Ω πριχοδαιψή καὶ στήν
σεομένη αἴλεττήν τῷκβν
η χοταψιχά κρεστήτησα.*

5 Πολεμεῖ θεος οὐ περικοσνούντι
εγένετο καὶ μελχισεδεκία-
νε. ηγία καθολική ἀποστολική ἔχ-
χλησία καὶ μελλόντων βαπτί-
ζεσθαι.

10 1. Οἰδεινα· οὐ μελχισεδεκία-
νη εὐτὰ φεωλοτίανε. οἱ φεωδοσίανε
η περικοσνούντιναι[ε] πριστύπαστα
καὶ χριστήτην εὐθύ. η κοφάκιανε
η γένη· ημι βέδαι· ημι επράχα. [ηλ]η να-
15 παστη ημι κινέτη· ημι δόγα. ηρβοτη³
ημι εηνή ημι η[εμ]α ποβηδαιμέτ. ημι

* <Περὶ τῶν προσερχομένων τῇ
ἀγίᾳ καθολικῇ ἀποστολικῇ ἔχ-
χλησίᾳ καὶ μελλόντων βαπτί-
ζεσθαι.>

Χρὴ <οὖν> τοὺς ἀπὸ <τῆς τῶν> Ἀθιγ-
γωνῶν <αιρέσεως, ἃς εἰσὶν ἀρχηγοὶ οἱ
Μελχισεδεκίται καὶ οἱ Θεοδοτιανοί.> προ-
σιστασ <τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ ἀπὸ τολικῇ
ἐκκλησίᾳ> καὶ βαπτίζεσθαι μέλλοντας
<πρώτου> τοῦτο λέγειν.

1. Ο δεῖνα ὁ ἀπὸ Μελχισεδεκίτων
τῶν Θεοδοτιανῶν καὶ Θεοδοσιανῶν καὶ
Ἀθιγγάνων σήμερον προσιών τῇ πιστε-
τῶν χριστιανῶν οὐ διά τινα βίαν ἢ ἀνάγ-
κην ἢ φόβον ἢ ἐπήρεισν ἢ πενίσιν ἢ διά
χρέος ἢ ἐγκληματούσι τοῦτο λέγεται.
ἡ δὲ εἰπεῖν τινα τρόπον ἀπηγορευμένον,

* Праседишкии варіантъ по И. П. Б. Соф 1174 д. 251°—252° (=Соф.).

Изд. А. Дмитревский, Богослуж. в русск. церкви в XVI в., I, присл., 46—53 по Новогор. Корическ. М. С. Б. 139 д. 422°—423° с. варіантами изъ М. С. Б. 310 д. 188, и 675 д. 2. Солов. 725 (1085) д. 126°—127, 732 (1090) д. 2. 415 (476) д. 2, 414 (477) д. 2.

1) готащымъ сод.

2) Все залагашия проп. Соф. 6) оприж. сод.
3) гають Соф. 7) пристязашъ Соф. 8) же
Соф. (зм. и разботы).

некоئ̄ ради иного шерада ѿрицаємо го
№ 1 тико ѿ веся² дша и сріла либл-
ицял ег̄а· и его вѣј8

2. προκλιναν. | [εсл.] μελχισεδε-
в кіанаским [θεодотіанскна] глемы³
неприкосновныи ереси. [і ереси] начал-
ники⁴ вса. фешаота рек8 8смара⁵
и его 8ченики⁶ асклипії. ⁷ и еромо-
фиа и аполонида⁸ и фешаота тра-
10 пеџанскаго⁹ иже властиначалник¹⁰
блистя ереси. сіа

3. προκлини и иже¹¹ по сиҳа
оучителн неприкосновенныих. елици
15 в коечкъдо род8. и до¹² наинѣ быша
елици же днѣ[с] суть и быти хо-
татъ.

4. προκлини вса смислаца. и
славаца и 8чаца. и гѣца[а] тико
20 мелхисекъ не бѣ члѣ. но сила вѣжіа
великаа пребываюца в безименны¹³
мѣстѣх. тико болїи есть [то]
хѣ[а]. и сего рѣ глетъ сеbe хѣ. тико
вторин и хѣжин¹⁴ по того чин8 свѣ-
25 лѣтельств8

5. προκлини¹⁵ гѣицаа <тико> мел-
хиседекъ. рекшие великаа сила єз || <и>
оїца га нашего іс[а] ха есть и того
30 ради нарицаєтса¹⁶ безъ оїца и безъ
матерє. <и> нејодословенъ

аll' ὡς ἵξ οὐχὶς καὶ καρδίας
τὸν Χριστὸν ἀγαπῶσης καὶ τὴν αὐτοῦ
πίστιν.

2. 'Ανάθεμα πᾶσαν τὴν τῶν Μελγι-
σεδεκίτων ἦτοι Θεοδοτιανῶν καὶ Θεοδο-
σιανῶν καὶ Ἀθιγγάνων αἵρεσιν καὶ τοὺς
αἵρεσιάρχας ἀπαντας, Θεόδοτόν φημι τὸν
σκυτέα καὶ τοὺς αὐτοῦ ματθητὰς
'Ασκληπιάδην καὶ 'Ερμόφυλον καὶ
'Απολλωνίδην καὶ Θεόδοτον τὸν τρα-
πεζίτην, ὅστις μάλιστα γέγονεν ἀρχηγὸς
τῆς αἵρεσεως ταύτης.

3. 'Ανάθεμα καὶ τοὺς καθεξῆς διδα-
σκάλους τῶν Ἀθιγγάνων, ὅστις κατέ-
γενεὰν ἐκάστην ἀχρι τοῦ νῦν γεγόνασι,
καὶ ὅστις σήμερόν είσι καὶ γίνεσθαι μέλ-
λουσιν.

4. 'Ανάθεμα πάντας τοὺς φρονοῦντας
καὶ δοξάζοντας καὶ διδάσκοντας καὶ λέ-
γοντας, δτι ὁ Μελχισεδεκ οὐκ ἦν ἄνθρω-
πος, ἀλλὰ δύναμις θεοῦ μεγάλη δια-
τίβουσα ἐν ἀκατονομάστοις τόποις, καὶ
ὅτι μεῖζων τοῦ Χριστοῦ ἐστιν ἐκεῖνος,
καὶ διὰ τοῦτο λέγεται ὁ Χριστὸς ὡς δεύ-
τερος καὶ ὑποδεστερος κατὰ τὴν ἐκείνου
τάξιν ιερατεύειν.

5. 'Ανάθεμα τοὺς λέγοντας, δτι ὁ
Мелхиседек ἦτοι ἡ μεγάλη δύναμις ὁ
θεὸς καὶ πατήρ τοῦ χυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἐστι καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται
ἀπάτωρ, ἀμήτωρ καὶ ἀγενεαλόγητος.

* Текстъ изъ Моск. Син. Библ. 443 (232 по
Влад.), XII вѣка, л. 53°—56° (отсюда чрезвы-
чайно исправлено издатель А. А. Дмитревскимъ,
Богослужение въ русск. церкви въ XVI вѣкѣ
Часть I, присл., 46—53. Казань 1884). По
Laurent plut IX cod. 8 мал. Bandini, Ecclesiae
ecclesiae vetera monumenta, II, 109—111
(Flor. 1768) и Catalogus codic. miss. Biblioth⁹
Medic, Laurent, I, 820 (Flor 1764), перепеч.
Migne PG, CVI, 1888—1896

1) не сод. 2) ескаком сод. 3) гѣемы Соф.
4) начальника сод. 5) смара Соф. 6) 8ченика
сод. 7) асклипії сод. 8) аполонида Соф.
9) трапезинскаго Соф. 10) властиначалника сод.,
начальник Соф. 11) προκλιναν² и Соф.
12) не сод. 13) визиремъ сод. 14) вѣжій сод.
15) προκлини сод. 16) нарицаєтса Соф.

6. προκλιναι· **χραναψαλ** αικο
ηιδη¹ εβετθ· αικο πογανια же **ηι**
οερτζанie **шмрψиψаа**² и креиме-
ниe.

7. προκлиниа ткоа маа волшвени-
ниа· и обданниа· и сими вреднти и
полсовати чакомъ обтшаван-
цимса³.

8. προκлиниа· призывасиаа вѣсъ
и нѣкія· ѿ **нижаже**⁴ первиди нари-
цантиса⁵ с8р8· и сханс· и архе и сими
мнацихъса а8и8 приблажити [к] сօсѣ·
и вапрашиицихъ є и ⁶ нижже аще
хощет.

9. πρоклиниа полагаюицихъ⁷ збѣ-
зда⁸ чакаскаа имена· и мечатаніемъ
[вѣсѣ] вѣсовскій· подвижатиса ила
дѣлъга на дѣлъга·⁹ либоворащицихъ и
тако славацца·¹⁰ аико ѿ ¹¹ збѣзда⁸
у 356^а | сего Угаси· и подобаѣ всачаскаi.¹²
21 Еьти емъ сиалиши¹³ оного [и] крѣ-
чанш¹⁴

10. πρоклиниа иже¹⁵ лицемѣріемъ
чѣготы чаконенавидѣніемъ оугацій·
25 и гнѣшаніица всакого чака иже
нѣста ила единоквѣренъ· и того рѣ
не приближитиса комъ¹⁶ к¹⁷ тако-
комъ¹⁸ ни к сօсѣ приближитиса комъ¹⁹
не дадѣши ии даати же ии взы-
80 маги ъками· діеи же вѣдѣта итъго

6. Ανάθεμα τούς φυλάσσοντας μὲν
ώς Ιουδαίους τὸ σαββατον, ως ἐθνικοὺς
<δὲ> καὶ τὴν περιτομὴν διαπτύοντας καὶ
τὸ βάπτισμα¹.

7. Ανάθεμα τούς γρωμένους μαντε-
αις καὶ φαρμακέαις καὶ γοητείαις καὶ
δι' αὐτῶν βλάπτειν καὶ ὀφελεῖν ἐπαγ-
γελλομένους ἀνθρώποις.

8. Ανάθεμα τούς ἐπικαλουμένους
δαιμόνια τινα, ὃν τὰ πρῶτα καλοῦνται
Σωροῦ καὶ Σεγάν καὶ "Αρχε, καὶ δι' αὐτῶν
τὴν σελήνην δῆθεν ἐλκοντας πρὸς ἑαυτοὺς
καὶ ἐρωτῶντας αὐτήν, περὶ ὃν ἂν βού-
λωνται.

9. Ανάθεμα τοῖς ἐπιτιθεῖσι τοῖς
ἀστράσιν ἀνθρώπων δνόματα καὶ διὰ
φαντασίας δαιμόνων κινεῖν αὐτοὺς
κατ' ἀλλήλων τερατευομένους καὶ οὕτω
φημίζοντας, ως δ τοῦ δεῖνος ἀστήρ τὸν
τοῦ δεῖνος ἐσβεσε, καὶ δεῖ παντως εἶναι
τούδε χραταιοτερον εκείνου καὶ εὐτυχέ-
στερον.

10. Ανάθεμα τούς ἐν προσποιησει
χαθαροτητος μισανθρωπίαν διδασκοντας
καὶ βδελυσσομένους πάντα ἀνθρωπον,
ὅτις αὐτοῖς οὐκ ἔστιν ὅμόπιστος, καὶ διὰ
τοῦτο μῆτε προσεγγίζειν ἐπιχειροῦντας
τινὶ τοιούτῳ, μῆτε προσεγγίζεσθαι παρε
τινος ἀνεχομένους, μῆτε διδόναι τι μῆτε
λαμβάνειν διὰ χειρός. εἰ δὲ συμβῇ τι

πο πρικλιναι τακово лѣкѣ на очици-
ніе [и] к ваню текѣдїе· аико оскверна-
шеся и нечѣнѣ бѣкше.

11. πρоклиниа¹ к сима и всакое
б лѹгтое поганасетко и [8]хнци[р]еніе и
всако дѣланіе· неупркосновенна· ака-
ное же [и]кли ктлинѣ· ѿ нихъ тво-
ринос.

12. си[и]а ѿко вса проклиниа· и ѿкра-
10 шанса· и ѿрицианса ихъ· и ската-
кию же са Ѿ и кѣрѹ иа единого ѻл
оца· вседерихгела· творца нѣз и
земли· видимыи же всѣма [и] нѣвѣ-
димыи· и аже по си: +

15

хатѣ тѹху тоисѹтou, єнѹнъ єпї хада-
рисмоди кал юнтрѣ χароунтас ѿс
модуспмёнуи кал јкахдартous γєгюнотас.

11. 'Ανάθεμα πρὸς τούτοις καὶ
πᾶν ἔτερον ἔθος καὶ ἐπιτήδευμα καὶ
πᾶσαν πρᾶξιν τῶν Ἀθιγάνων φα-
νερῶς ἡ λαθράίως παρ' αὐτῶν τελου-
μένη.

12. Ταῦτα τοίνυν ἀπαντα ἀνάθεμα-
τίζων καὶ ἀποστρεφόμενος καὶ ἀποτα-
σόμενος αὐτοῖς συντάτσομοι τῷ Χριστῷ
καὶ πιστεύω εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντο-
χράτορα¹ **ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁρα-**
τῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων καὶ τὰ
χαθεῖης.

1) иидѣка в cod. 2) ѿмѣщаса cod. 3) ѿс-
шищаса Соф. 4) и ѿстаса. Соф. 5) кари-
цаса cod. 6) ѿ cod. 7) ѿмѣщаса Соф.
комацнцихъса cod. 8) збѣзда⁸ cod. 9) дѣлъ-
гъ дѣлъгъ cod. 10) твориша cod. 11) сио cod.
12) и ѿтиша. cod. 13) сиалиши cod. 14) крѣ-
чанш cod. 15) ии cod. 16) ктимъ cod.
17) с cod.

1) саббатон cod. саббатон вѣптисма Димитр.

1) проклиниютъ cod.

1) Текстъ заканчивается следующей затѣмъ:
помѣткой: καὶ τὴν λαπτὴν ἀκολουθίαν ζῆται єпї
ѹн Mavнchaisen.

XXVI.

с 356^a—^b |

* Ἅγιον Βούμηλον [ποπτέ].

К лέτο¹ πραβοκέρναго цръла петра· быста в болгарстѣн земли попъ именемъ євмилъ о крѣт гини влажнашеса· сице·

1. аще кто євилъ² цръка сѧ дрекомъ· можетъ ли [то] дреко мною³ бъши цръю тако⁴ и крѣта єв мнитѣ ока[а]ннай [сей] по нѣжи· а не сконъ⁵ кояю· распеншасягоса⁶ єа· не⁷ да спасеніе чакое и се је· аще крѣт покланатиса и цѣловати его тѣ и ославъ кланатиса и цѣловати его понеже Хс· и на ославъ всѣлахъ: +

2. А причастіе наѣста· тѣло | и кроха хба· ни повелѣніемъ єжіимъ 10 творима· но ѿ спасенія єналіа то юно и опрак[о]съ апѣлъ тѣло наре⁸ тѣ⁹ тѣ¹⁰ а кроха опракъ апѣлъ: +¹¹.

3. А антибрѣя Хс не твориша· ни апѣли предали но иоа¹² злѣбстїи [и] наѣста слѣпаго¹³ просвѣтила[ни мѣтка ко скрѣслу] но притча¹⁴ то¹⁵ сѹтка· грѣхъ¹⁶ цѣленыя¹⁷ клоными· єналісты положаша¹⁸ народомъ же напитаномъ¹⁹ въ²⁰ сѹткѣ· є· ю [хлѣбъ є не сѹтка хлѣбъ єто, но четыри єналісти· пато] опракъ²¹ апѣлъ· [и] спросыа реци всѧ хба чудеса разърати: +

* Отсюда вид. уже у И. И. Столевского, Обзор. древн. русск. списков Кормч. кн., 38. Присоединю сличеніе съ Росс. Нест. Муз. Увар. 296 (214) л. 599 (=Ув.). Въ Рум. Муз. [т. 2?] вид. К. Казандовицъ, Болг. Экл., 100—101, и Росс. Нест. Муз. Увар. 791 л. 638 другая редакція сказания: ѿ євмилѣ попѣ иже влажнашеса о крѣтѣ хѣтѣ.

К лѣтѣ єлгочнаго цръла петра въ земли болгарстѣн бысть попъ именемъ євмилъ и поистинѣ реци когд не ишалъ· иже о крѣтѣ гини сице гласѣ, како сѧ имѣ кланати· жндоге бо на нѣ сѧ єжіа распавша· и сице гласъ· аще бы кто цръка сѧ євилъ дрекъ, можетъ ли дреко то людимо быти цръю· миѣши бо окованыи, но по сконъ воли распата єа, не въ спасеніе чакъско, но по нажиди, и не разжалѣ гланнамъ апѣлъ паклѣ· миѣ рѣ да не єхѣдлѣтъ тѣкмо о крѣтѣ ба нашего ѿ єа. (Гал. 6, 14).

1) аѣта Ув. 2) оѣкѣтъ Ув. 3) любо Ув. 4) распеншася Ув. 5) ии Ув. 6) апѣлъ опракъсъ Ув. 7) слѣпа Ув. 8) причта сод. 9) то твою. Ув. 10) грѣхъцѣленыя Ув. 11) положиши Ув. 12) напитаномъ сод. 13) опракъсъ Ув.

XXVII.

с 356^b—359^b |

* Ἅγιον Βούμηλον¹ ηαδъ обра-
φанциумъса ѿ срачинъ· κα-
τῆτις *(и)* ιστικῆτις² [нашени
и непорочнти] вѣрѣ κήτα-
стинъ.

I. Περὶ τοῦ οὐροῦ πριχοδαν καὶ³
πρῶτον βέρѣ δα ποστίτσα· εἰ· θέλη· δα
ναύχεντα βολετὰ μολιτεύεται στόμα

* Τάξις γινομένη πρὸς τοὺς ἀπὸ⁴
Σαρακηνῶν ἐπιστρέφοντας πρὸς
ἀληθινὴν καὶ καθαρὰν *(καὶ*
ἀμώμητον) πίστιν τῶν χριστια-
νῶν⁵.

I. Προηγουμένως μὲν δὲ προστῶν
τῇ δρᾶῃ πίστει νηστεύει ἐπὶ ἑβδομάδας
δύο καὶ διδάσκεται τὴν ἐν τοῖς θεοῖς⁶

* Приводятся варианты по Рум. Муз. 298 л. 623^b—626 (=Р). Извѣстны другие переводы: 1) от Требникахъ Моск. Син. Библ. 377 л. 130—134, Солов. 725 (1085) 1505 л. л. 194—199, по последнему изд. А. Яблоковъ, О происхождении чина присоединения мухаммеданъ къ прав. христ. отръ (Прав. Соб. 1881, марта, 268—375); 2) Рязанс. Кормчей 1284 л. (Росс. Публ. Библ. F. п. II № 1, л. 399^b—402^b; 3) от Устава Моск. Син. Библ. 389 1553 л. л. 78^b—81. Существуютъ еще две редакции и издаваемо перевода: 1) от Кормчей Росс. Публ. Библ. Соф 1174 л. 262^b—265^b; 2) от Кормчей Покод. 235 л. 112^b—115^a Съ С соотвѣтств. Росс. Публ. Библ. F II № 119 л. 158^b—161^b

1) смѣдан Р. 2) истиннти проп. Р. 3) καὶ πρὸς Р.

* Текстъ изъ Hierosol. Sab. 376, XV вѣка, л. 54^b—61^a (по списку, сообщенному † А. И. Нападопуло-Керамесову), варианты изъ Coisl. 39, XVI вѣка, л. 271^a 272^a (=С).Моск. Син. Библ. 443 (282), XII вѣка, л. 56^a—59^b (=М) и Sinaiat. 1609, XV вѣка, л. 629^a—631^b (=С).

Изд. въ Saracenia sive Moamethica opera Fr. Sylburgii (1595), 74—91 (=Migne, PG, CXL, 129—136) по Vatic. Palat. 233, л. 3^a—5^b; E. Montet, Un rituel d'abjuration des Musulmans dans l'Eglise grecque (Revue de l'hist des religions, 1905, LIII, 145—163) по Vatic. Palat 233, Vindob. theol. gr. 806 л. 24^b—26^a, Bruxelles 1281 года, л. 85^a—89^a (не весь текстъ изданъ) Сравн. также Θ. Курганова и Г. Саблу-кова, Замѣтки къ вопросу о визант. противомусульманской литературѣ (Прав. Собес., 1878, кн. III, 97—121, 149—182, 303—327).

1) Τάξις γινομ. ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Σαρακηνῶν επιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθινὴν πίστιν ήμεν τῶν πιστῶν (χριστιανῶν Μ) ΜС; Τάξις γινομ. ἐπὶ τὸ ἀπὸ Σαρακ. ἡ ἀπὸ Αγαρινῶν επιστρ. πρὸς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν καὶ ἀληθινὴ πίστιν τῶν χριστιανῶν Σ. 2) ἄγιος CMS.

εὐλογίαν· πρεδαντικά μακά **ῷ** εστι [η γα]
κανθέντος τέ **χά**.

⟨Η⟩ ετις σίταινα σεραζ·

5 επέρθη εο¹ καὶ εδικοῦτο τέλος· +

Ποσεμὸν οὐλεκὴν ἕρετον εἰς στήν²
οδότελον· [η εἰς κρήτην τοις πρινιστές.³ **⟨Ετούτης**
σφινημάτικα καὶ ιναίματα εἴρηταινα τοικο χε-
τατά.] καὶ πριγοκερέα τοῦτο καὶ ποστα-
10 βιτα [η] πρὲ στοιο κυπελλοῦ· καποκρό-
βενον γλαύκων· Η γῆτα καὶ θεός⁴ [ἱερεῖς]
μάνι **εἰς** ιαζεῖ.

Οινιζα **ῷ** σορούνα διηπειρούντα
καὶ επέρθη χρήταστένι· καὶ **⟨Ὕ⟩** κοεί[με]ται
15 φαδί ιαζα· καὶ ετέδει· καὶ **ῷ** λεστι [**η**] [**ῷ**] λάζεμέρια νο **ῷ** εσελ
διώσα καὶ σῆρα τιστα **⟨Η⟩** οὐλεστικό **χά**
λιοκά⁵ [μα]. καὶ⁶ τοῦτο επέρθη ωριζανσα
εσλακία σορούνασκαία εέδει· + **⟨Η⟩**
20 Προκλιναν· μοδηδα⁷ καὶ βοχμητα·
εγοήσει σορούνην ψτεύγα· τακό απλα εγκία
καὶ πρήκα:

[η **⟨Ο⟩**κοκάς σλαγιούμενά] καὶ τίλο-
25 τρίτη· τύκη⁸ καὶ ελαί· καὶ σαμά καὶ

1) επέρθη εο] κατέρας cod.

2) σφινημόν R.

3) ερησίδη καὶ κρήτην τοις R.

4) ρινα ελε R.

5) λιγικες λιβαὶ καὶ εστιαν. R.

6) μοδηδα R.

εύαγγελίοις παραδοθεῖσαν ήμεν ὑπὸ τοῦ
κυρίου ἡμῶν¹ Ἰησοῦ Χριστοῦ² προσευχήν,
τὸ πάτερ ἡμῶν ὃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.³ καὶ
τὸ ιερόν τῆς πίστεως ἄγιον⁴ σύμβολον,
πιστεύω εἰς ἓνα θεόν⁵.

Εἴτα περιτιθέμενος⁶ ὃ ιερεὺς τὴν ιερα-
τικὴν στολὴν⁷, ἔργεται⁸ ἐν τῷ βαπτι-
στηρίῳ συμπαρόντων καὶ ἑτέρων πιστῶν
ὅσοι βούλονται, καὶ μετακαλεῖται τούτον,
καὶ ιστῶν πρὸ τῆς ἀγίας κολυμβήσεως
ἀπερικάλυπτον ἔχοντα τὴν κεφαλὴν φησι
πρὸς αὐτὸν· Εἰπε¹⁰ **⟨εὐτίκας⟩**.

ὁ δεῖνα ὃ ἀπὸ Σαρακηνῶν σήμερον
προσέργομαι¹¹ τῇ¹² πίστει τῶν χριστια-
νῶν οὐκ ἔχ τίνος βίας ἢ ἀνάγκης. οὐδὲ¹³
ἀπὸ δόλου ἢ ὑποχρίσεως, ἀλλὰ ἐξ δλῆς
ψυχῆς καὶ καρδίας καθαρᾶς καὶ¹⁴ ἀδό-
λου τὸν Χριστὸν ἀγαπώστης¹⁵ [καὶ τὴν
αὐτοῦ πίστιν]¹⁶, ἀποτάσσομαι πάσῃ τῇ
τῶν Σαρακηνῶν¹⁷ θρησκείᾳ καὶ ἀναθε-
ματίζω Μωάμεδ¹⁸ τὸν καὶ Μουχούμετ¹⁹,
δνώς ἀπόστολον καὶ προφήτην Θεοῦ τι-
μῶσιν οἱ Σαρακηνοί²⁰.

Κάκείνου συντιθέμενου καὶ λέγοντος
τὰ αὐτὰ²¹ ρήματα· ἥ δι' ἑαυτοῦ ἥ δι'

1) ἡμῶν προ. CMS. 2) χριστοῦ С перечеркн.
3) τὸ πάτερ ἡμῶν ὃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς προ. CMS.
4) ἄγιον προ. CMS. 5) πιστεύω εἰς ἓνα θεόν προ. CMS.
6) περιτιθέμενος С. 7) τὴν ιερα-
τικὴν (=ιερὴν S) στολὴν ὃ ιερεὺς CMS. 8) ἔρχε-
ται προ. CMS. 9) πρὸς С. 10) ὃ Σαρακηνός M.
11) προσερχόμενος CMS. 12) τῇ προ. S.
13) ἥ CS. 14) καθαρᾶς καὶ προ. CS. 15) ἀγα-
πήστης M. 16) ὃ ἐπιστρέψων добавл. С. 17) τῶν
Σαρακηνῶν πασῇ τῇ CS. 18) Μωάμεδ CS,
при чемъ С ведетъ такти, а S съ анае. 4) пишеть
μωάμεд. 19) Махомедъ С. 20) ои Σαρ. тиц-
сий ώς ἀπ. З. καὶ πρ. CMS. Но съ этихъ словъ въ
М сречу идетъ тексти анае. 2. 21) λέγοντος
καὶ συντιθέμενου ταῦτα τὰ С, а in шаг. добавл.
τὰ αὐτὰ.

ΤΟΛΙΚΟΜΒ· αἱμε τὴ σαμὰ νε ουμέτη
νακητα σλοβενάσκαι, αὶ τολιμαγεμλ
ΠΡΟΚΛΙΝΑΣΤΑ· αἰψε λη Δάτημια· αὶ
χοται κρήτητι εγο· **⟨Η⟩** πακι ιερένη πρινο-
5 ειτα ποσλέδοβανη] καὶ **⟨εεῆ⟩** κνειδεστα
προκλιναή πο τομο γε ιερέδο.

Τα⁶ **⟨Η⟩** προκλιναήνιον εσλακομόνησπολ-
νακιψάσα· ρεγετα⁷ διάκονα· μηρομό⁸
πομολιμα· **⟨Η⟩** λιδης· γη πο-
10 μηλογη·] καὶ προχα.

η πο αμινέ·
πιεκρήτεβ εγο ωπόδετη· **⟨Η⟩** ναουτρία
πριντέτη καὶ ογλασηνηνιμβ· **⟨Η⟩** προ-
15 γαλ·]

II. Εστα γε προκλιναή σορούνα- σκοε σιε.

1. Οηκ σὶν **ῷ** σορούνα, διη-

20

πριχοδα¹ καὶ επέρθη χρήταστένι, καὶ **ῷ**
κοεί[με]ται· καὶ **ῷ** ετέδει· καὶ **ῷ**
25 λαστι· καὶ **ῷ** λαζεμέρια· νο **ῷ** εσελ
διώσα καὶ σῆρα τιστα **⟨Η⟩** οὐλεστικό **χά**
λιοκά² [μα]· καὶ τοῦτο επέρθη ωριζανσα
εσλακία σορούνασκαία εέδει· + **⟨Η⟩**
20 Προκλιναν· μοδηδα³ καὶ βοχμητα·
εγοήσει σορούնην ψτεύγα· τακό απλα εγκία
καὶ πρήκα:

I. Ιερούντα σοδ.

έρμηνέως, έτα¹ αὐτὸς οὐ² γραικήγι, ἥ
διὰ τοῦ ἀναδόχου αιντού, εἰ παιδίονεστιν.
πάλιν δὲ τερεὺς ἐπιφέρει τὰ ἀκόλουθα· καὶ
αὖθις γίνεται ἡ αὔτη³ ἀπόχριστις κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον.

Καὶ τοῦ ἀναθεματισμοῦ παντὸς πλη-
ρουμένου, λέγει⁴ ὁ διάκονος· φέντε
ἐιρήνη⁵ τοῦ κυρίου δεηθῶμεν· [ό λαός⁶
χύριε ἐλέησον] καὶ τὰ ἔξης τῶν αιτή-
σεων⁷ μετὰ καὶ τὴν συμπλήρωσιν
καὶ⁸ τὸ ἀμήν σφραγίζων⁹ αὐτὸν¹⁰ ἀπο-
λύει¹¹ καὶ τῇ ἔξης ημέρᾳ¹² καὶ αὐτὸς¹³
συναριθμεῖται τοῖς κατηγοριμένοις [καὶ
τὰ ἔξης].

II. Εστι δὲ ὁ ἀναθεματισμὸς τῶν
Σαρακηνῶν τοιοῦτος:¹⁴

1. Ο δεῖνα ὃ ἀπὸ Σαρακηνῶν
[σήμερον]¹⁵ προσελθῶν¹⁶ τῇ καθαρᾷ
καὶ ἀμωμήτῳ πίστει ἀναθεματίζω
πάσαν τὴν τῶν Σαρακηνῶν θρησκείαν
καὶ τὸν Μωάμεδ καὶ τὸν Μουχούμετ
[προσερχόμενος τῇ πίστει τῶν γρεστιανῶν
οὐκ ἔχ τίνος βίας ἢ ἀνάγκης]¹⁷ οὐδὲ ἀπὸ
δόλου ἢ ὑποχρίσεως, ἀλλὰ ἐξ δλῆς ψυχῆς
καὶ καρδίας καθαρᾶς καὶ ἀδόλου τὸν
Χριστὸν ἀγαπώστης καὶ τὴν αὐτοῦ πίστιν.
ἀποτάσσομαι πάσῃ τῇ τῶν Σαρακηνῶν

1) καὶ εστα. С. 2) μῆ CS. 3) εὐτή
προ. CS. 4) φησί CS. 5) ἐν ειρήνη
προ. CS. 6) τὸ εστα. S. 7) τὸν αιτήσεων
προ. CS; καὶ εστα. S. 8) καὶ τὴν συμπλή-
ρωσιν καὶ προ. CS; 9) εσφραγίζει С,
но надл. ει надписы в фн. 10) καὶ εστα. S,
откуда видно, что S читается εσφραγίζει (валисько
сокращенно). 11) επολεμει προ. С. 12) ημέρα
προ. С. 13) καὶ αὐτὸς προ. С. 14) ουτας (S.
15) εστавка изъ S. 16) προσερχόμενος CS.
17) προσερχηγε εστава. S.

εύσι τακό] **νε** κατέκαιο¹ σέκε έδε· νη επά [τιβο]ερο· κό² **ράγκ** <ρό> εστά ερο:+³

13. Προκλιναιο δύνειο μοαμέδος· τίθισε **νε** καρπή ρά **ση** εγκέ· κό απλα **η** πρήκα τακο[γέ] μή έζ· εκείρηνικα **νε** ημά· **η** και πτεραίτη εμς εκτίμηνικα χαχοτα[πα] μύτηνι⁴ καρπη η φοτικό⁵ εγκέντε:+

14. Προκλιναιο κανοσοκοει⁶ μοαμέδο· κα νεμήκε μή καρπη εκη λασμα⁷ μάτκαι εέ ακραμα· **η** ιζμα-ηλια **κα** κακή· γέκτε μακε· λη⁸ μακεχα· εικε⁹ ναρικιώτα ποκλα-ηλικηικι **η** σοβαληνήι [η] ποκερά-καιτα¹⁰ ιατέκικε εξάτη **η** μολαίτα σοβαμανηγια **λιτα** [εκοα] κο στραν¹¹ ποι:+

20 15. Προκλιναιο ι¹² τογο κ τακέ ας[ακ]¹³ μολιτκει **κ** νεμήκε [γέπια] λε-ηκιτε **καμενα** <βελικα>· ελοργασιε **αφροδιτη** ιμισμε ψέρα τογο πεκε βερχν **η** νεμα **κα** αιαρε **εβελεβακιψ** ακρα-25 αμς. **η** ξιλι τακο¹⁴ **κ** νεμυ **κελεβαδη** πριβαζαθώ¹⁵. ερδα ισα[α]κα χοτηαιηε **ζακλατη** [η] **χελαιηηιμ** παμο **η** πινγκ ελινη¹⁶ ράκου εκοι [κα] καμενη

οίδας¹, οτι σύν ώνόμασα **έαυτὸν**⁹ θεὸν ή υέν σου² θεούλος γάρ σου³ είμι και σύγ⁴ υπερηψανεύμαι τοῦτο⁴ χαλείσθαι.

13. Ἀναθεματίζω τὴν διδαχὴν τοῦ Μωάμεδ τὴν λέγουσαν μή εἰναι τὸν Χριστὸν οὐέν τοῦ θεοῦ, [ἀλλ’ ἀπόστολον και προσῆτην, καθέτι φησὶν ὃ θεὸς κοινιωνὸν οὐκ ἔγει] και πάντες οἱ ποιούντες αὐτῷ κοινωνὸν τὸν Χριστὸν⁵ μέλλουσιν κολάζεσθαι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

14. Ἀναθεματίζω τὴν μυθοποιίαν τοῦ Μωάμεδ, ἐν ᾧ γενέσθαι τῷ θεῷ οίκον προσευγῆς παρὰ τοῦ⁶ Αβράμ και τοῦ⁷ Ἰσμαήλ εἰς τὸ⁸ Βάκχα⁹ ηται Μέχε¹⁰ ἡ Μάχα,¹¹ ὃν ὄνομάζει προσκυνητήριον τοῦ παραπορήματος, και προστάσει, [ηνα] ὅπου ἀν ωτι και εὐ-χωνται, στρέψισι τὰ πρόσωπα αὐτῶν πρὸς τὸ μέρος ἔκεινο¹².

15. Ἀναθεματίζω και αὐτὸν τὸν¹³ εἰς τὸ Μέχε¹⁴ οίκον τῆς εύγης,¹⁵ ἐν φράσι κεισθαι μέσον¹⁶ λίθον μέγαν ἐκτύ-πωμα τῆς Ἀφροδίτης¹⁷ ἔχοντα¹⁸ τιμᾶσθαι δὲ τοῦτον ως ἐπάνωθεν αὐτοῦ τῇ "Ἄγαρ ἐμιλήσαντος"¹⁹ τοῦ Αβράμ ἡ ως²⁰ αὐτῷ τὴν κάρην προσδησαντος, οτε τὸν Ἰσαάκ ἔμελε θύειν τοὺς δὲ εἰς εύγην και ἔκεισιν²¹ ἔκεισε²² ἀπίστως τὴν μὲν μίαν αὐτῶν γέερα πρὸς τὸν λίθον

1) εμτήν cod. 2) νο προη. P. 3) ιστε με]
ισμα την P. 4) μενηνι P. 5) κανοεκορηη P.
6) ικε P. 7) ιη προη. P.
1) οίδας και γινώσκει CS. 2) έμκυτον C.
3) σου γή S. 4) η τοντω δοσων. C in marg.
5) ςύτον τὸν ιαν προη. S. Χριστὸν κοινωνὸν CS
6) τοη προη. C. 7) τοη προη. C. 8) εις τὸ]
και του C. 9) βακχη MS. 10) μάχης C.
11) μάχης CMS. 12) ειν τοι μεραι ἔκεινο CS.
13) τὸν προη. S. 14) τὸν μάχης C. 15) τῆς
ευγη^η προσευγή^η. 16) μετον προη. C.
17) ἀφροδιτός. 18) έγνυται προη. S.
19) ομιλητανος(20) δη προη. 21) και
ικετηνη προη. 22) εκεi CS

προστηραγη¹ α λαγογι η σνει **έκτείναντας**,² τῇ [δὲ] ἕτερᾳ τὸ οὐς και-³ τέγοντας⁴ τὸ λίον⁵ ούτω υκλωτέρως εἴατον περιφέρειν,⁶ έως ἀν πέσωσι σκοτεινιάσαντες⁷.

16. Ἀναθεματίζω⁸ και αὐτὸ τὸ Μέχε και τὴν περιουγὴν αὔτον πάπαν και τοὺς παρὰ τῶν Σαρακηνῶν ἐκεί ρίπτομένους [έπτά]⁹ λίθους κατα τῶν γρετιαγῶν και τὴν προσευγὴν πάσαν⁹ και τὴν λατρείαν και τὰ έδημα αὐτῶν.

17¹⁰. Ἀναθεματίζω τὴν διδαχὴν τοῦ Μωάμεδ τὴν περὶ τῆς καλειθλείας, ἦν λέγει τοῦ θεοῦ ιεράν σύσταν φονευθῆναι παρὰ τῶν τηνικατά ἀνθρώπων και διά τοῦτο ἀμύνασθαι αὔτους τὸν θεὸν.

18. Ἀναθεματίζω τοὺς προσκυνητάς τῷ πρωινῷ ἀστρῳ, ηγουν τῷ Ἐωσφόρῳ και τῇ Ἀφροδίτῃ, ἓν κατά τὴν¹¹ Ἀράβων γλώσσαν Χαβάρ¹² ὄνομάζουσιν τουτέστιν μεγάλην.

19. Ἀναθεματίζω πάσας τὰς διατάξεις τοῦ Μωάμεδ, ἐν αἷς ὄνειδέων τοὺς χριστιανούς¹³ ἀρνητάς ὄνομάζει και κοινωνητάς¹⁴ και ἑταιρειαστάς και διεγέρει τοὺς Σαρακηνούς εἰς τὸ μίσος αὐτῶν¹⁵ και εἰς¹⁶ τὴν σφαγήν, δόξην θεοῦ δνωμάζων τὸν κατά τῶν¹⁷ γριστιανῶν πόλεμον, και τοὺς¹⁸ ἐν τῷ τοισύντῳ πολέμῳ ἀποθνήσκοντας Σαρακηνούς οἰσις¹⁹ θεοῦ²⁰ και ἀξίους τοῦ παραδείσου καλῶν.

1) ἔκτείνειν CM, ἔκτείνειν S. 2) κατέχειν CMS.
3) και πεταλι. CMS. 4) περιφέρειν ἔκτείνειν M.
5) σκοτωνιασαντες C. 6) ανασει. 16) οτεγ-
τηνειτε ετ. (N. 7) δει πεταλι. M. 8) πεταλι
ητ. M. 9) πάσχειν τὴν προσευχὴν M. 10) ανασει.
17) οτεγ-τηνειτε ετ. CS. 11) τὸν προη. Σ.
12) χεβζη M, χεβζη C. 13) τοὺς χριστ. ονειδ.
CMS. 14) διακονητάς C, η ιη. marg. κοινωνητάς
τε πεταλι. Σ. 15) τοισύνων. 16) εις προη. M.
17) τὸν προη. CMS. 18) τοὺς ακτινες πεταλι. Σ.
19) τοῦ πεταλι. C. 20) καλῶν πεταλι. Σ.

20. Проклинио о мѣтвахъ скрѣпля
и нечестивъ¹ побѣдѣни. молмѣдока²
въ нихъ же се прилагаютъ *{ла}* аще не
свѣришется вода прѣимъ перасытъ тонкъ
бѣгутъ. рѣчи и лице: +

21. Проклинио *ш*³ соуданіи
чѣка членіе⁴ молмѣдока. *рѣ*
10 [бо] *{гакъ}* свѣданіа вѣста *{чакъ}*
ш персти. и камени⁵ и плавици
{и} соудианіа. *и* тако *{егда}*
свѣданіа бѣ *{чакъ}*. и ини [бси]
агглы побѣдѣниемъ вѣжіица покло-
15 ниша [емъ. а] ели дѣакъ не покло-
ниса: +

22. [И надо всѣмъ сима] Прокли-
нио бѣга молмѣдока. егоже гѣта: *8*
то [и] е бѣ. *{единица. бѣ}* сдраки
20 [не юди] ни юдиса ни бѣ подибѣ
емъ кто.

23. [бса оуко јечена] *и* того
[молмѣда] *и* сдрака [*т*]го бѣа прокли-
нио. и ѿрицанса и: +

259а Сдракави *{же}* | са⁹ истинно-
мъ единомъ *хъ* бѣа и вѣрю
въ сїа и сна и сїго лѣха.¹⁰
въ сїою *{и}* единосѹщимъ *{и}*.
[неразлѣчию] троицио. *и* въ плюгла-
20 ское. смотрѣи. *и* въ чакомъ

20. Анаѳематію тѣс пері¹ еўг҃анъ
міаса хѣи акаѳартоус діатѣзес товъ
Мѡамѣдъ, ен аїс хѣи тоѣто прорѣтиштъ²,
їна еїнъ мѣи єурістхосин єїнъ етоиму єѡдѡ,
ларізанюстъ ѡїнъ лептѣнъ хѣи ме³ аутѣу
трѣбаштъ⁴ тѣс ѿїес аутѣнъ хѣи тѣс
чѣтре.

21. Анаѳематію тѣнъ пері¹ плѣтесъ
тovъ Адѣмъ Ѩгѹунъ⁵ товъ јнѣрѡпou діада-
хеланъ товъ Мѡамѣдъ, ен Ѣ ӡигши, ѡтѣ
еплѣтштъ є јнѣрѡпou јпд ѿѡмасъ хѣи
стакънъ хѣи јдѣлѡнъ хѣи маєтмасъ,⁶
хѣи ѡтѣ товъ јнѣрѡпou плѧсдентъс ѿ мѣнъ⁷
Ѥллои пантьс⁸ єїгъелсъ прорѣтиштъ⁹
 ѩесу¹⁰ проросехуңтъсанъ аутѣ, мѡнос єїе ѡ
 Веліар ѿнъ єпеістѣнъ проросхуңтъсанъ аутѣ.¹¹

22. [Кai єпі паси товътъс] јнѣрѡпах-
тію товъ ѩесънъ товъ Мѡамѣдъ, пері сї јеїгъи,
[сїтъ]¹² аутѣс єсты ѩесъ еїсъ, ѩесъ ѡлѣ-
срѣросъ, ѿтѣ¹³ єїгъенъ ѿтѣ¹⁴ єїгъен-
нѣтъ ѿнъ єїгъенъ ѡмосъ аутѣ тїсъ.

23. Тѣа еїрименъ товънъ јпапнъ¹⁵
хѣи аутѣнъ товъ Мѡамѣдъ хѣи товъ јрѹ-
хлатъ аутѣу¹⁶ ѩесъ јнѣрѡпахъ хѣи
јпоптассомаи аутѣсъ. сунтѣссомаи єїе
тѣа јлѣтнѣи хѣи ємѡнъ Христиѣ тѣа ѩесъ,
хѣи пистеївъ еїсъ патѣра хѣи ѿїнъ хѣи ѡїи
пненѣмъ. тѣа ѡїи хѣи ємосѹтъсанъ хѣи
аїхѡристенъ трѣада хѣи тѣа єнсаѣхонъ
сїкоюміанъ хѣи. пѣдъ јнѣрѡпушъ

1) нечестивъ Р. 2) молмѣдока cod. 3) въ cod.
4) членіе cod. 5) членіе молмѣдово и соуданіи
чѣка Р. 6) кама Р. 7) чѣка соуданіе вѣши и Р.
8) гѣютъ Р. 9) и вѣстава. cod. 10) и вѣстава. Р.

1) тѣнъ вѣстава. MS. 2) прорѣтиштъ S.
3) ѿїи... трѣбаштъ проп. S. 4) тѣа вѣстава. M.
5) товъ Адѣмъ Ѩгѹунъ проп. CMS. 6) сїдатъс S.
7) ѕллои пантьсъ проп. S. 8) прорѣтиштъ ѩесъ¹⁰
проп. CS. 9) аутѣ проп. CMS. 10) вѣставка
изъ M. 11) ѿтѣ] хѣи ѿнъ С, ѿнъ S. 12) ѿдъ
CMS. 13) јпапнъ товънъ С, панть товънъ S.
14) аутѣ проп. С, аутѣнъ M, аутѣнъ S. 15) єїе
проп. CMS.

пришесствіе. исповѣдаю¹ [стoa ѡїи] єдиногодаго сїа вїїа. Тїа прже вѣкъ роки. [имже сїа вѣши] вѣти семъ поистинѣ [иѣзвѣшаю]. чѣка вѣстинъ [и єштѣплашаго своего вѣжка. и вѣти ємъ констинъ кїскн. и констинъ чѣка неразмѣнъ. непреложнъ. непремѣнъ. въ сїстакѣ єдиномъ. и въ двою еста ствѣ. констинъ] сїи вѣжки. єв чѣка во двою естъстѣ.² воленъ [бса] пострада³вѣша. распят[а вѣвша плюгїи. вѣжки ве сїстаки превѣвша] и погребен[а вѣвша]⁴ и *{бз}* траги дїна вѣскрѣша и на нѣса вѣшѣша и придеста въ славѣ [хога] сїдити живымъ и мѣтвымъ.⁴

24. И рокишио лѣцио сї⁵ марію. того плюгїи. [и] превѣшию [по рокиши] дѣю. констинъ 20 сїции вїи. *6* и вѣрю⁷ [и] гїю. *и* тако по истинѣ мїтре вѣка вѣчнѣшаго [са.] и сего рѣ гїи *и* вѣ⁸ чѣка бѣгодатїю вѣвши вѣси твари.

25. Покланяюса и чї⁹ и еїке въ крѣдитѣхъ.⁸ таинно осїїаємънъ хлѣбъ и вино. ємъже въ вѣ-
сїтвеній сїдѣжѣа причаїаюса. по-
вѣнѹюса [и] исповѣдаю. и вѣроюю
80 тѣлъ¹⁰ и кѹби. поистинѣ вѣти

1) исповѣдаю cod. 2) єв чѣка во двою естъстѣ проп. R. 3) распят[а и погребен[а] cod. 4) мѣтвымъ cod. 5) сїю лѣцио R. 6) въ и вѣстинъ проп. R. 7) вѣрою cod. R. 8) и вѣстава. cod.

ѣпідїмѣланъ ємологъ хѣи пистеїу¹ товъ єнѣс тїи ѡїи траідоз² товъ ємоноғенѹс ѿїи хѣи логѹ товъ єсънъ товъ єкъ³ патрѣс прѣ пантьвъ⁴ аїѡнѡнъ єгенѹтѣнтос, єїе сїа та пантьвъ єїгъенето. хѣи⁵ єгенѹтѣи товъ товъ плюгрофофорѹмаки хатѣ єлѣдеван јнѣрѡ-
пю⁶ мѣи єхтѣнта тїи [оїхеїас] Ѹестѣ-
тос хѣи еїнаи товъ єутѣн јлѣтѡс⁸ хѣи єлѣтѡс, аїսуѓутиѡс, аїтре-
пѣтвѡс хатѣ єнѣллоуѡтѡс єнѣ єпоссатѣс мїаи хѣи єнѣ фуѡсит, єкоусиѡс та пантьвъ
паѳеїн хѣи єтаѹрѡдїнай сархѣ тїи Ѹестѣ-
тотос єпадѹи ємінѹтїс, хѣи таѹрїнай хѣи
триїмерои⁹ єнѣастїнай хѣи єїс єураѡнѹс
Ѡанѣлѡфїнай, хѣи ѡїи єнѣ єнѣ єнѣ єнѣ єнѣ
хрїнай єїнтаи хѣи єнѣ єнѣ.

24. Кai тїи хатѣ сїрхѣ товъ товъ те-
хѹсати ѡїи єнѣастѡкъон плюгроѳон Маріанъ,
хѣи ємінатаи метѣ токъон плюгроѳон, ху-
риѡи хѣи јлѣтѡс єнѣастѡкъон хѣи пистеїу
хѣи јеїгъ, хѣи ѡїи хатѣ єлѣдеван мїтре
 ѩесъ єнѣан јлѣтѡпїсатои, хѣи єїа товъ товъ
хуриѡи хѣи єнѣспоиен єнѣ єїрїт єг҃енѹ-
мѣнен пасоїс тїи єтїсюв.

25. Пророкунѡ хѣи тима хѣи товъ тарѣ-
тои²⁰ христианои ѿїи ємостикѡи¹¹ єрсур-
гѹмѣнен јптори хѣи [тѹи] єнен, єнѣ єнѣ
таїс Ѹелїаи¹² телетаїс метаїлїи єнѣаси.
[пєідомаи]¹³ хѣи ємологъ хѣи пистеїу
сѡмаки хѣи єїи хатѣ єлѣдеван еїнаи¹⁴

1) ємологъ хѣи пистеїу ємологъ CS, ємологъ M. 2) товъ т. ѡїи т. єнѣс CMS. 3) товъ вѣстава. S, но вычеркн. 4) товъ вѣстава. CM.
5) хѣи проп. CMS. 6) въ M вытерто дївѣ 10—12 буквъ. 7) товъ проп. CS. 8) јлѣтѡс єнѣ CS. 9) тѣа трѣтї ємёрт S. 10) товъ проп. C.
11) ємостикѡи проп. С. 12) єїрїт S, єнѣаси проп. CM. 13) вѣставка изъ M. 14) єїнен проп. С.

ГА [нашего] іс χά· πρελαγαμо
[того] въжесиженю слаю. иако-
лено же и неиздимо. въште
всего естасиженаго разум. иако
въстия єнк сі: + II тако [и
аз] причашащися сих овѣти-
ваюса иако по истинѣ сѣщема пла-
ти же и крохи є на¹ осижене душа
и тѣлъ и жижа вѣчнѹю и²
10 въ наслѣдїе цркви. иѣнаго прї-
емлющи кѣрю и съвершиеню си
причашающимица. **(И)** сіое хко
крупнѣ съ чѣсю³ [и неиздимо]
дешю и сѣщема и вѣрю исти-
C 359⁴ 15 ноу вѣжискаго прѣлати⁴ | извѣстю
въистинѣ. осиженїю том⁵
тысѧн⁶ багти и порожденїю⁶ душа
и тѣлъ.

26. и чѣднам кѣтка чого исти-
20 нало ба нашего иу χа· иако
не тѣлъ ни кладки с[о]сѣлъ но
свобоженїе и жижа вѣчнѧ? и
значенїе⁸ поѣдади на сѣрга и на
дѣакола.

27. сиже же и " чѣднам ико-
нам. аблениѧ же по пласти и
чакомъ вѣкъ[а] слова и роже-
шиа его неиздимо. чѣднам
дѣца и вѣкъ мѣре и вѣгосвра-
80 нали арѣах. и сѣлъ его вѣтхъ.

тоу хурию ѡмѡн¹ иегуи Христоу ме-
тафалламене тѣ [ѣхину]. щеихъ²
бунамеи норѡн тѣ хаки ѡсрѣтв [хаки]³
унпѣр паксан футихъ єнсиан ѿс
мόнос аутѣс хаки сѣто хѣгъ⁴ ме-
тадлѣфесдай тойтвон⁵ сунтифесма, ѿс
хаки ѡлѣфесиан ѿтвон тархъс тѣ хаки
аїматос аутѣс хаки еис ѿгъасмѣн ѿуїхъс
тѣ хаки соматос хаки ѿвѣн иавнин хаки
въсилеиас оуранин хлѣросомиан мета-
ламбамбамене⁶ тол; аутѣн єн пистеи
[тедеиа] метэгъусин хаки тѣ ѿгъион той
Христоу⁷ вѣтпима мета хадарз хаки
аѣдѣлу ѿуїхъс хаки хадарз хаки пистеи
еилухримои єпїзетв єдѣзетдай, плѣрофо-
роумене аѣлѣтв хадарзин аутѣс [уог-
тѣн] енвай хаки ѿнагеннигъс тѣ⁸
хаки соматос..

26. Кай тѣн сеѳашмюн дѣ стахорѣн
тоу⁹ аѣлѣтв Христоу хаки ѿеу ѿмѡн
ѡс оук єти ѿнорз хаки¹⁰ ѿрз ѿгъаснон,
аѣлѣ єлеумеѳрз хаки ѿвѣн иавнин, хаки¹¹
сюмєен тѣн хаки тоу¹² ѿнанату хаки
тоу¹³ єлаѣболову вихъс.

27. "Ети дѣ хаки тѣн сеѳашміас¹⁴
еихонас тѣн тѣ хаки тархъа [прѣсѧнѳрѡ-
пюн] єтифчненас тоу ѿеу логъу хаки
тѣн ѿрзассту аутѣн¹⁶ текоуснѣс ѿгъи
пакѳену хаки ѿсмѣттору, хаки тѣн ѿссе-
дюн ѿгъелюн хаки тѣн ѿгъион пактвон,

1) да cod. 2) и проп. Р. 3) чѣднам cod.
4) прѣлати проп. Р. 5) и вставл. Р. 6) поро-
жденїе cod. 7) жижи вѣчнам cod. 8) значенїе cod.
9) иа вставл. Р.

1) ѡмѡн проп. М. 2) ѿеихъ проп. С.
3) вставка изъ М. 4) хѣгъ проп. С.
5) тоутвон S. 6) метадлѣфесдай С. мета-
ламбамбамене S. 7) тоу Христоу проп. С.
8) тѣ проп. С. 9) ѿтвон вставл. М. 10) ѿзрѣз
хаки ѿзонерз S. 11) хаки проп. М. 12) тоу
проп. М. 13) тоу проп. С. 14) сеѳаш-
міас С. 15) вставка изъ S. 16) аутѣн
аѣрзассту; S.

Иако обраш пѣрои овражнам прѣиман
и чту и цѣлѣн. и тѣх же сїкай
аглав [и сїл] вѣтхъ євѣ ѿгоди-
ши. иако рабынаго и вѣрнага ѿгод-
и никы чїв: и вѣтхъ чїи юди єже¹
и нею.

28. **(И)** тако євѣ всѧ душа и сїца
чи изволенїем истииннама. прїходю-
ю к вѣтѣ крѣвнестїи. аїце ли с кицем-
тѣрїевъ и лестїи. си ѿкохъ и [ни] євѣ
вѣтви всѧ душа и сїца хаки лю-
дакиа да вѣдъ проклада.³ [и пїр-
кламїа] и душа мо[а] оутненна да⁴
и єздити са сатаною и вѣтв:

20

1) вѣтвъ чїи ѿзрѣз хаки са cod. 2) єсѧ
вставл. Р. 3) доѣжено бывше и преслагн. 4) да
проп. К.

ѡс сїмѣѳола тѡн прѣстѣпѡн таи євѣ-
иаи хаки тицѣи иа ѿвѣзоми иа ѿѣнѹн
да тоби ѿрои ѿгъелюн хаки тѡн ѿгъи
їпавтас тѡн тѡ ѿе ѿвѣстїетас
ѡс ѿзрѣз хаки тицѣи хаки тицѣи
їпавтас² тицѣи хаки ѿвѣзоми³ дїа тїн
прѣсъ єхенон³ тицѣи.

28. Кай обиа євѣ ѿуїхъс хаки
хардіас хаки прօасиріас аѣлѣтв ѿе
їпавтас тїпавтас тѡн ѿвѣстїетас. и
дѣ меѳ ѿпокрѣпѡн хаки ѿзрѣз таѣтв ѿе
[хаки ѿзрѣз хаки ѿзрѣз тѡн Христоу ѿгъ-
апѡсїи], енъ мори тѡ⁶ ѿнѣзима хаки⁷ хак-
їпавтас хаки ѿуїхъс ѿвѣстїетас.

III.⁸ Кай мета тѡ ѿнѣзима хаки
їпавтас панта тоте ѿнети ѷ ѿкодовидиа
ѡгъион ѷ ѿтѣхнис, хаки ѿадѣхъс ѷ тѡ
ѡгъион ѿпактіетас, ѿспер тухон ѿпак-
тіетас тѡн ѿвѣстїетас ои пакїв.

1) ѿзрѣз хаки ѿзрѣз хаки са cod. 2) єсѧ
вставл. S. 3) єхенон S. 4) хаки ѿзрѣз проп. М.
5) тѡн Христоу] аутѣн S. 6) тѡ проп. М. 7) хаки
проп. С. 8) весь отв. III отсутствует въ СМ,
а въ S онъ имѣеть краткій вѣдъ: Кай мета тѡ
плѣроѳѣнъ тѡн хардъ тѡн ѿтѣхнумену
їпактіетас ѿ ѿпактіетас.